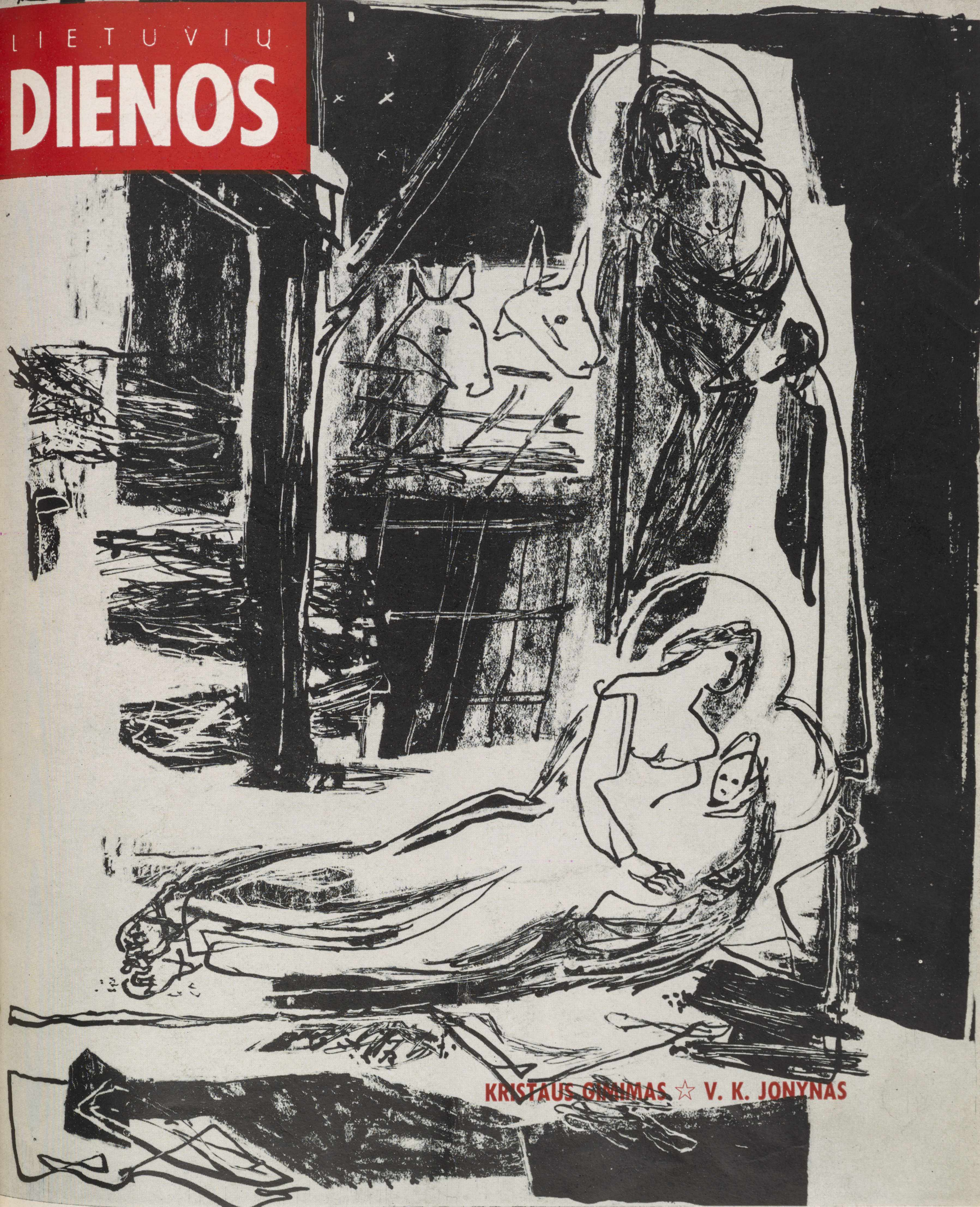

LIETUVIŲ
DIENOS

KRISTAUS GIMIMAS ☆ V. K. JONYNAS

LITHUANIAN DAYS
JUNE, 1954

1954 M. BIRŽELIO MĖN.

1954 M. BIRZELIO MEN.

JUNE, 1954

Nr. 6(45) V metai

Vol. 5 No. 6

TURINYS

CONTENTS

M. Brakas, MAŽOJI LIETUVA PO MASKVOS JUNGU	3
Dr. P. V. Raulinaitis, LIETUVA BUVO KARALYSTĖ	4
LIETUVYBEI IŠLAIKYTI REIKALINGAS KIEKVIENAS LIETUVIS, pasikalbėjimas su prel. J. Balkūnu	5
Marius Katiliškis, VYŠNIOŠ	8
A. Karvelytė-Dubauskienė, SVETIMI TAKAI; ORCHIDEJOMS ŽYDINT; O NEVERK, NEDEJUOK	9
V. Rocevičius, ČIURLIONIEČIAI	10
Kan. M. Vaitkus, KAUNAS PRIEŠ PIRMAJĄ TVANĄ	11
NAUJOS KNYGOS	16
THE SOVIET ANNEXATION OF LITHUANIA by Dr. P. Daužvardis	17
JOY OF LIVING	18
V. K. JONYNAS by A. Rannit	19
LITHUANIANS MAKE NEWS	21

Juozas VITĖNAS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Leonardas VALIUKAS	Vyr. Redaktoriaus Pavad. / Managing Editor
Milton C. STARK	Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section
Povilas PUZINAS	Redaktorius-dailininkas / Art Editor
Juozas KOJELIS	Literatūros sk. redaktorius / Literature Editor

Redaktoriai atskirose vietose / Assistant Editors — VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; A. BAJORI-NAS, Toronto, Ont., Canada; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, Brooklyn, N. Y.; A. VINGIS, Melbourne, Australia; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.; V. ŽVIRZDYS, Madison, Wisc.

Antanas F. Skirius, leidėjas /Publisher

Juozas URBONAS	Administratorius / Business Manager
----------------------	-------------------------------------

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:
Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ"
"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 45 centų Single Copy 45c
PRENUMERATA metams — \$4.00 bet kokiam pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$4.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00

Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

The Birth of Christ by V. K. Jonynas
(For more about Artist Jonynas see pp. 18 and 19.) V. Maželio foto

Back Cover

View of Žaliakalnis (Greenhill) from the War Museum in Kaunas, pre-war Lithuania.

"LIETUVIŲ DIENŲ" PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:
Athol, Mass. — J. Benešiūnas
Baltimore, Md. — K. Bradūnas; A. Česonis
Boston, Mass. — Rev. J. Klimas; S. Minkus; A. J. Jokubaitis
Brockton, Mass. — F. Mandeikis; C. P. Jurgelun; K. Keblinskiene
Brooklyn, N.Y. — "Gabija"; S. Kontrimas.
Chicago, Ill. — A. Aušurienė; J. Karvelis; A. Kartanas; S. Metricks; St. Penčyla; Shimkus; B. Urbonas; A. Valavičius; K. Babickas; Vl. Būtenas.
Cicero, Ill. — B. Stangenbergas
Cleveland, Ohio — Kun. Kleb. J. F. Angelaitis; "Dirva"; V. Rocevičius; P. Joga.
Detroit, Mich. — P. Polteraitis; "Neringa" Vl. Pauža; Al & Al's Confectionery; M. Šimonis.
E. Chicago, Ind. — E. Vilutis
Elizabeth, N. J. — P. Kudulis; A. Rudzitis
E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus
Grand Rapids, Mich. — J. Belinis
Greenfield, Mass. — A. W. Dėdinas
Hartford, Conn. — J. Sekys; V. Nenortas.
Kearny, N. J. — J. Vaitkauskas
Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis
Linden, N. J. — A. Liudvinaitienė.
Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas
Miami, Fla. — Kun. A. Tamolunas; C. K. Braze
Newark, N. J. — K. Trečiokas
Omaha, Nebr. — J. Cicėnas; kun. L. Mus-teikis
Pittsburgh, Pa. — Pr. Žilionis
Philadelphia, Pa. — J. Karaška; H. Mišliauskas
Providence, R. I. — K. Čiočys
Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas; V. Zmuidzinas; Tulip Variety Store - A. Beresnevičius
Shenandoah, Pa. — J. P. Mačiulis.
Stamford, Conn. — J. Siugzda
St. James, L. I., N. Y. — B. Čėponis
Waterbury, Conn. — V. Vaitkus, J. Gaidys.
Waukegan, Ill. — A. J. Sutkus.
Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas; J. V. Stanislovaitis.
Worcester, Mass. — P. Pauliukonis; "Amerikos Lietuvos".

KANADOJE:
Bedford, P. Q. — V. Brilvicas
Edmonton, Alberta — V. Taraškevičius.
Hamilton, Ont. — J. Pleinys; E. Gumbelvičius.
Montreal, Que. — P. Rudinskas; J. Parojus
London, Ont. — K. Kudukis.
St. Catherines, Ont. — A. Dauginaitė
Sault-Ste-Marie, Ont. — V. Mockus
Sudbury, Ont. — V. Montvilas
Ottawa, Ont. — A. Paškevičius.
Port Colborne, Ont. — J. Skaistys
Toronto, Ont. — V. Aušrotas; J. Mažeika; A. Kuolas; J. Smolskis; "Tėviškės Žiburių" knygynas; A. Bajorinas.
Windsor, Ont. — O. Ražauskienė.
Winnipeg, Man. — S. Bujokas

ANGLIJOJE:
Kun. J. Kuzmickis, 21 Ann Pl., Bradford 5, Yorks;
D. Daunoraitė, 49 Thornton Ave., London W. 4.

AUSTRALIJOJE:
Vl. Balsys, Canberra, A. C. T.; L. Baltrūnas, Melbourne; L. Bartašius, North Geelong; kun. P. Butkus, Sydney; kun. P. Jautulis, Adelaide; B. Zumeris, Melbourne; J. Skirka, Cabramatta, N. S. W.

PIETŲ AMERIKOJE:
Venezuela — Kun. A. Saba'iauskas, Caracas
Argentina — "Argentinos Lietuvių Balsas", Buenos Aires; V. Kerbelis, Buenos Aires.

1940 REDS ENSLAVED LITHUANIA
TODAY 1/3 OF THE WORLD

LIETUVIŲ
DIENOS

New Yorko ir Brooklyno lietuviai žygiuoja New Yorko miesto gatvėmis lojalumo parade gegužės 1 d.
New York and Brooklyn Lithuanians marching in loyalty parade through New York streets, May 1.

G. Peniko foto

MAŽOJI LIETUVA PO MASKVOS JUNGU

M. BRAKAS, Brooklyn, N. Y.

Mažoji Lietuva ilgoje ir nelaimingoje savo istorijoje nekartą pas save yra mačiusi rusų kaip okupantą, plėšiką ir žudiką. Visada jis atnešdavo tik skaudžių kančių jos gyventojams ir didelių nuostolių pačiam kraštui.

Bet visos nelaimės, kokios skausmingos jos bebuvo praeityje, nublunka prieš tą katastrofą, kuri ant Mažosios Lietuvos užgriuvo per antrąjį pasaulinį karą ir per dabartinę rusų okupaciją. Tos katastrofos pasėkos šių dienų Mažosios Lietuvos vaizdą yra pakeitusios iki pačių giliausių jos pagrindų.

Geležinė uždanga, slepianti Mažąją Lietuvą, kaip ir visą po bolševikų jungu patekusią Rytų Europą, nuo laisvojo pasaulio akių, neleidžia mums matyti to pakitusio vaizdo pačių smulkmenų. Tačiau ir tos skurdžios žinios, kurios prasiskverbė pro aną uždangą, piešia mums tiek aiškų, kiek šiurpų vaizdą.

Kas atsitiko su Mažosios Lietuvos gyventojais, ir kiek jų iš viso beliko savo tėvų šalyje? Tas klausimas šiandien, pralinkus devyneriems metams nuo kruviniausio karo pabaigos ir nuo žvėriškiausios vergijos pradžios, statomas pirmon vieton kiekvieno Mažosios Lietuvos likimu susirūpinusio lietuvio ir nelietuvio.

Karas visus Mažosios Lietuvos gyventojus — vis tiek ar jie gyveno Klaipėdos krašte - Nemuno šiaurėje ar Pietnemunėje - Nemuno pietuose — palietė lygiai sunkiai, gi bolševikiškoji vergija - skirtingai.

Visi jos vyrai karan turėjo stoti kariaujančios Hitlerio Vokietijos pusėje; visi jos gyventojai — vyrai ir moterys, seniai ir vaikai — ant savo pečių turėjo išnešti ir karo pralaimėjimą. Karas jų visų eiles išretino lygiu mastu. Bet, uždėdamas Mažosios Lietuvos gyventojams savo vergijos pančius, rusas atskyrė Klaipėdos krašto gyventojus nuo Pietnemunės gyventojų. Anuos jis traktavo kaip Tarybų Lietuvos — atseit, savo — piliečius, gi šiems jis skyrė dar žiauresnę nugalėtojo karo priešo dalį.

Ir kokios tokio skirtingumo pasėkos?

Klaipėdos krašte, sudėjus visus duomenis, šiandien yra bent 25.000, o gal ir iki 50.000 senųjų jo gyventojų ir jų vaikų. Tai yra trečdalis, o gal ir tikrai šeštadienis, anais laimingais (laimingais - nicht wahr, miels "memellaenderi"?!) nepriklausomos Lietuvos laikais jame gyvenusių žmonių. Trečdalis - tai nedaug, šeštadalis - dar mažiau. Tačiau tai vis tik yra kelios dešimtys tūkstančių žmonių, pasilikusių savo tėvų šalyje.

Bet Pietnemunėje, krašte daug didesniame ir maitinusiame daug daugiau žmonių (dabartinėje rusiškoje apimtyje su Karaliaučiumi: apie 1.200.00), beliko tikrai šimtai, o ir tie patys, kaip šiaurės rusų skelbiama viešai, turės netrukus apleisti savo kraštą.

Ten - kelios dešimtys tūkstančių, čia - beveik nė vieno! Jei bolševikiškos vergijos kančias būtų galima matuoti skaičiais, tai tuose skaičiuose, atvirkščioje proporcijoje, atsipindėtų ir pavienių žmonių Nemuno šiaurėje ir Nemuno pietuose pergyventos katastrofiškos nelaimės.

Rusas, okupuodamas Lietuvą 1944 metais antrą kartą, Klaipėdos kraštą laikė Lietuvos dalimi ir jo gyventojus Lietuvos piliečiais. 1939 metų Hitlerio prievartos ir smurto aktus, kuriais Klaipėdos kraštas laikinai buvo įjungtas į nacių Vokietiją, rusas, sekdamas šiuo atžvilgiu kitų valstybių nusistatymą, laikė negaliojančiais ir jų nepaisė. Nepaisė jis nei tarptautine teise kraštui "garantuotos" autonomijos — kuriems, jo akimis žiūrint, galam! — ir šiandien jos nebėra. Administracijos ir visais kitais atžvilgiais jis Klaipėdos kraštą ir jo gyventojus prilygino prie visos Tarybų Lietuvos ir jos gyventojų padėties. Jie visi turi Tarybų Lietuvos pilietybę, kuri, nors teisių didelių nesuteikia, vis dėlto reiškia šokią tokią apsaugą bolševikiško jungo rėmuose: jei žmogus nėra kalėjime, tai jis bent nėra išmestas į gatvę. Jie visi šiandien tautiniu požiūriu save skaito lietuviais ir sunkią savo dalį, kad ir po svetimu jungu, bet vistiek savame kraš-

M. Brakas, Brooklyn, N. Y., Lietuvos Laisvės Komiteto narys. Žiūr. jo str. 3 psl.

M. Brakas, Brooklyn, N. Y., member of the Committee for a Free Lithuania. (See his article on Page 3.)

te, neša. savųjų tarpe. Jie šiandien, jei kuris kadaise keikė lietuvius, jų tarpe randa pavėsį nuo "saulės", kuri tokiu kruvinu raudonumu užtekėjo iš rytų ir, kosminių įstatymų lyg nepaisydama, vis dar "tebekaitina" numylėtąją tėvų žemę.

Koks to pačios "saulės" buvo atneštas "rytojus" Pietnemunės gyvenojams?

Kas ten nacių valdžios nebuvo laiku evakuotas arba nespėjo savais keliais pabėgti, arba, užtekančio "rytojaus" perspektyvas klaidingai vertindamas, savo noru pasiliko vietoje, tas 1944-1945 m. žiemą atsidūrė prieš Raudonosios Armijos durklus. Dau nuo jų žuvo karo mašinai dar tebeveikiant. Jai praūžus, sekančią vasarą visame krašte — tada jau virtusiame "Kalinin-gradskaja oblast" ir valdomame pagal Potsdamo konferencijos nutarimus iš Maskvos — vietinių gyventojų, daugiau ar mažiau gyvų, beliko tik apie 250.000, kurių ketvirtadalis krapštėsi po Karaliaučiaus ("Kaliningrad") griuvėsius ir šiukšles.

Jiems visiems rusas taikė savotišką režimą: jis jais nesirūpino. Ne tik kad tarp jo ir jų nebuvo pilietybės ryšių, kurie galėjo jam uždėti pareigų; ne tik kad jie visi buvo "liaudies priešai", kuriems jis niekad ir niekur nepripažįsta nei paprasčiausių žmogiškumo teisių — jiems visiems, be viso to, jo buvo numatytas

(Perkelta į 6 psl.)

VLIKo narių grupė New Yorko lietuvių veikėjų tarpe. Pirmoje eilėje iš kairės dešinėn: VT pirm. K. Žalkauskas, Lietuvos gen. kons. J. Budrys, VLIKo narys E. Simonaitis ir inž. B. Sižys; antroje eilėje: M. Brakas, K. Jurgėla, H. Kačinskas, L. Dymša, VLIKo pirm. M. Krupavičius, P. Vainauskas, Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikauskas ir P. Labanauskas.

Members of VLIK (The Supreme Committee for Liberation of Lithuania) and local Lithuanians in New York.

P. Labanausko foto

LIETUVA BUVO KARALYSTĖ

DR. P. V. RAULINAITIS,

Melbourne, Australija

Lietuviai dar nepakankamai žino apie savo tautos ir valstybės praeitį, itin jos senesniųjų laikų gadynę. Der neseniai visu rimtumu ir ryškumu buvo iškilęs krikščionybės įvedimo Lietuvoje klausimas ir, rodos, jau įtikinimai yra nustatyta, kad Lietuva tapo krikščioniška tauta ne dėl Jogailos ir Jadvygos vestuvių, bet dėl karaliaus Mindaugo noro būti vakarų krikščioniškųjų valstybių bendruomenės lygiateisiu nariu. Kad Lietuva nuo Miudaugo laikų išliko karalystė, tai tuomi dar ne visi lietuviai yra įsitikinę, nes kitiems kuklumo jausmas neleidžia matyti savo praeities valstybę lygios karališkos vertės su kitomis jos kaimynėmis - karalystėmis. Tikrumoje tai yra istoriniai - teisinė klaida, kuri jau seniai turėjo būti autoritetingų mūsų istorikų atitaisyta.

Nuo mūsų pačių pareina nustatyti praeities Lietuvai vardas ir tas nustatymas, paremtas istoriniais įrodymais, praveisti visur pasaulio informacijoje, kad išskėlus Lietuvos valstybinį aukštumą ir formalinį vertingumą. Jeigu apie kurią nors mažesnę tautą yra daug rašoma, tai tik dėka tos tautos narių pastangų. Tat ir mes galime nurodyti pasauliui, kas mes buvome praeityje.

Lietuva praeityje nebuvo iškart atsiradusi kaip galinga valstybė. Ji susidėjo iš kintamai turimų ryšių su jos įvairiomis dalimis, iš jai priklausančių sričių, kaip įvairios slavų kunigaikštystės ir žemės, kuršo ir livų gyvenamos sritys ir kiti politiniai vienetai jos globai pasidavusieji ar pagalbos ieškantieji pas galingus Lietuvos valdovus. Buvo bandomos plačių sričių apjungimo jėgos, kuriamos kunigaikštijų sutartinės, kol ilgainiui galingesniems valdovams tai nusibodo ir paskatino juos padaryti Lietuvą galinga valstybe, kuri visa turėjo priklausyti vienam valdovui. Tuo tarpu žinoma, kad vienas pirmųjų tokių valdovų buvo Mindaugas, kuris išskėlė Lietuvą į tinkamą padėtį tarptautinėje plotmėje, ir neabejotinai nuo jo laikų Lietuva įgavo karalystės vardą, kurio niekad nenustojo. Šis vardas jai pasiliko ligi 1795 metų - Lietuvos-Lenkijos valstybės padalinimo.

Yra nesuprantama, kodėl mūsų istorikai laikosi svetimų teorijų ir net kartais Mindaugą vadina didžiuoju kunigaikščiu. Toks svetimų

istorikų nusistatymas paaiškinamas šališku noru savo tautai duoti pranašumo ir kaimynų nuopelnus istorijai ir žmonijai kaip nors užrašyti savo tautos aktyvan, kaip pav. žalgirio mūšis, mongolų sulaikymas ir tt.

Lietuvai suteiktas popiežiaus Inocento IV atitinkamu paskelbimu karalystės vardas niekieno nebuvo atimtas istorijos eigoje. Kad ir nebuvo kiti Lietuvos karaliai popiežių palaiminimu vainikuojami arba imperatoriai neuždėjo jiems ant galvų karaliaus vainikų fizine prasme, bet jie paveldėdavo valdymą karalystės ir suprantama, patys tuomi jau buvo karaliais, kad ir bažnytine forma nevainikuotieji. Pats vainikavimas suteikdavo vien moralinį teisų sustiprinimą karaliams.

Teisniu požiūriu būdavo svarbu krašto valdovui gauti karaliaus titulą iš popiežiaus ir karalystės vardo suteikimas valstybei, o po to jau nebuvo visuotinai reikalaujama, kad karaliaus įpėdiniai turėtų būtina gauti bažnytinį pašventinimą ir vainikavimą, kad vadintųsi karaliais. Jau kartą suteiktas karalystės vardas pasilikdavo, jeigu nebūdavo įsakmiai atimamas.

Istoriniu pavyzdžiu galime paimti Lenkiją, kuriai pabaigoje dešimto amžiaus popiežiaus parėdymu buvo suteiktas karalystės vardas ir jos valdovas Boleslovas I buvo vainikuotas karaliumi. Lenkija neilgai buvo tuo metu karalyste, nes iš jos tas vardas buvo atimtas dėl jos karaliaus Boleslovo II (1058-1081) kaltės. Kaip iš istorijos yra žinoma, Boleslovas II vedė audringą gyvenimą, dėl ko jis daug kartų buvo Krokuvos vyskupo Stanislovo sudraudžiamas ir perspėjamas. Jam to nebojant, jis buvo ilgainiui ekskomunikuotas to paties vyskupo Stanislovo dekretu. Boleslovas II kerštaudamas 1079 metais pats nužudė minėtą vyskupą prie jo bažnyčios durų ar net pačioje bažnyčioje. Toks nedoras jo elgesys susilaukė bausmės: popiežius Grigalius pasmerkė vyskupo žudiką ir atėmė Lenkijai karalystės vardą, kuris jai buvo grąžintas tik 1320 metais Vladislovui I valdant šalį (1309-1330). Krokuvos vyskupas Stanislovas vėliau buvo paskelbtas šventuoju ir Lenkijos globėju.

Lietuva, Mindaugo valdymo laiku gavusi karalystės titulą, amžių bėgyje šio vardo nebuvo atimta ir jokių aktu nuo jo neatsisakė. Tuo būdu istorinė Lietuva teisėtai yra karalystė ir tokia išbuvo ligi galutinio jos vardo pakeitimo Steigiamojo Seimo priimtąja konstitucija. Patys Lietuvos valdovai vartojo karaliaus titulą. Svetimųjų chronikininkų ir Lietuvai nepalankių istorikų bei lietuvių istorikų, suklaidintų

(Perkelta į 6 psl.)

VLIKo ir VT nariai ir bendradarbiai, išlydėdami VLIKo ir VT pirmininkus į JAV. Iš kairės dešinėn: Dr. V. Literskis, V. Gaičius, M. Gelžinis, V. Alseika, A. Pauliukonis, VT pirm. K. Žalkauskas, J. Jakštyris, E. Babionaitė, J. Lukošius, VLIKo pirm. M. Krupavičius, K. Žalkauskienė, J. Bataitis, Dr. P. Karvelis, H. Jakužaitis, B. Drungienė, T. Šidiškis.

VLIK and Executive Council members and officials see off Chairmen K. Žalkauskas (sixth from left) and M. Krupavičius (tenth from left) on visit to the U.S.

LIETUVYBEI IŠLAIKYTI REIKALINGAS KIEKVIENAS LIETUVIS

PASIKALBĖJIMAS SU PREL. J. BALKŪNU, AMERIKOS LIETUVIŲ

BENDRUOMENĖS LAIK. ORGANIZACINIO KOMITETO PIRMININKU

Vienas įžymiausių mūsų visuomenininkų, uolus lietuvybės išlaikymo skatintojas ir atsidėjęs Lietuvių Bendruomenės organizatorius, JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto (LOKo) pirmininkas prel. J. Balkūnas, "Lietuvių Dienų" redakcijos prašomas, malonėjęs pasisakyti aktualiais Bendruomenės reikalais. Čia ir aktualiais Bendruomenės reikalais. Čia ir yra tas, "Lietuvių Dienų" bendradarbio užrašytas, pasikalbėjimas su juo.

— Kokie, Gerbiamas Pirmininke, artimiausi LOKo planai?

— Labai aktualu sudaryti Bendruomenės organus kiekvienoje lietuvių kolonijoje, kitaip sakant, visose apylinkėse bei apygardose. Toliau - per ne už ilgo įvyksiančius apygardinius suvažiavimus išrinkti reguliarias apygardų valdybas, vietoje dabar laikinųjų. Neapleidžiant bendrųjų, jau intensyviai vykdomų, lietuvybės išlaikymo darbų, su dideliu rūpesčiu tinkamai pravesti lietuvių spaudos atgavimo 50 metų suką - Lietuviškosios Spaudos Metų veikla visose kolonijose. Išplėsti vienodai tautinio solidarumo įnašų dėjimo sistemą visuose Bendruomenės padaliniuose (40% tų įnašų eina per ALTą Lietuvos laisvinimo reikalams). Kruopščiai sudarinėjama Lietuvių Kartoteka. Rūpinamasi daugiau lėšų sutelkti bendriesiems lietuvių išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo reikalams ir platinti Tautos Fondo Lietuvio Pasus, į juos įlipdant ženklelius. Pagrindinis organizacinis darbas: visiems lietuviams prieinamu demokratiškiausiu būdu išrinkti reguliarią vyriausiąją JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybę - Bendruomenės Tarybą, pakeisiančią pradininką LOKą.

— Ar planuojate visuotinį Bendruomenės suvažiavimą?

— Bendruomenės reikalais jau yra buvę net keli suvažiavimai, tiesa, labiau regioniniai. Minėtina ir balandžio 10 d. New Yorke įvykusi ir labai pasisekusi rytinių valstybių Lietuvių Bendruomenės konferencija. Tokių konferencijų nu-

matyta kelios kitose vietose. Šalia to seks ir apygardiniai suvažiavimai, kaip minėjau, reguliems apygardų organams išrinkti ir pradinams apygardų organizavimosi veiksmams užbaigti. Mūsų Bendruomenė yra labiau decentralizuota, aukščiau apygardų beapjungiamą tik bendrinių visos LB vyriausiųjų organų - Bendruomenės Tarybos, Valdybos, Garbės Teismo ir Kontrolės Komisijos. Visuotinio suvažiavimo LB įstatai nenumato ir dėl taupumo ir dėl tolimų distancijų. Jo pakaitalu lieka visuotiniais rinkimais renkama Bendruomenės Taryba. Kaip tik šiuo metu tokios Tarybos rinkimams ir ruošiamasi.

— Kada LOKas išeis ir organizacinės stadijos?

— Pats LOKas iš savo organizacinės stadijos yra seniai išėjęs. Tik kai kurių apylinkių priekyje tebėra laikinieji organai. Apygardų laikinosios vadovybės, tikiuos, dar šiais metais pereis į apygardų suvažiavimų rinktų valdybų rankas. LOKą pakeis rinksimoji Bendruomenės Taryba. O organizacinis darbas tęsis tol, kol visi JAV lietuviai bus aktyviai įsitraukę į lietuvių išlaikymo žygį plačiausiu mastu.

— Atrodo, LOKas nedaug tedėjo pastangų Bendruomenės idėjai skleisti, ypač čia gimusiųjų tarpe?

— Bendruomenės idėją skleisti rūpinasi ne vien LOKas; ją įvairiais būdais populiarino (ir tą tebedaro) daugelis sąmoningų lietuvių, giliau už kitus pajaučiančių mūsų tautinius reikalus ir dabartiniais laikais toliau pramatančių visą lietuvių išlaikymo darbą. Tie natūra-

Prel. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y., Amerikos Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto Pirmininkas. Žiūr. pasikalbėjimą su juo šiame puslapy.

Msgr. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y., head of temporary organizational committee of the Lithuanian American Community. (See interview on this page).

lūs Bendruomenės organų talkininkai atlieka didelį darbą. Su pasididžiavimu reikia pabrėžti tikrai patriotinės spaudos, veikliosios šviesuomenės ir daugelio užsidegusių lietuvių nuoširdžiausį sielojimąsi ypač dabartiniuose lietuvių

Detroit, Mich., liet. kat. karo veteranų posto 1722 garbės svečių stalo iškilmingų pietų metu įvesdinant naują komanderį. Iš kairės dešinėn: kun. B. Dagilis, J. Kamsickas, komanderis Cy Grybas su žmona, liet. teisėjas J. Uvick su žmona, kun. W. Viesnoraitis, Ch. G. Mishaknis su žmona ir kiti.
Installation of officers of Lithuanian Catholic Veterans Post 1722. Scene here is from formal banquet. - Detroit, Mich.

tautos sukrėtimuose lietuvių išlaikymo, būtino Bendruomenės veikimo bei jos organizacinio darbo išplėtimo reikalais. Ir LOKas darė, ką galėjo, kad Bendruomenės idėja giliau pasisavintų visi lietuviai.

— Ar ne per daug dėmesio, Pirmininke, LOKas skyrė paruošiamiesiems darbams (pvz., įstatams

paruošti ir p.)?

— LOKui susitvarkius (išsirinkus Prezidiumą, pradėjus reguliariai posėdžiauti, pasidalinus darbais), įstatų paruošimas truko tik kelius mėnesius. O jau 1952 m. vasario m. 15 d. JAV LB-nė buvo inkorporuota. Reikėjo būtiniausių (Perkelta į 9 psl.)

LIETUVA . . .

(Atkelta iš 4 psl.)

svetimais šaltiniais, Lietuvos vadinimas didžiojo kunigaikštystės ir jos valdovų - didžiaisiais kunigaikščiais, nėra vartotinas kalbant apie mūsų valstybės praeitį. Vadinimas Lietuvos didžiojo kunigaikštystės prileidžia pačią valstybę buvus žemesnės ir priklausomos rūšies valstybine organizacija palyginus su tais jos kaimynais, kurie turėjo savo valstybes ir jas vadino karalystėmis. Laimei, pati Lietuva ne visų yra tituluojama kunigaikštyste. Sakysime, žinomas keliautojas ir ambasadorius Ghillibert de Lannoy, lankydamas Lietuvą ir jos valdovą Vytautą 1413-1414 metais, savo kelionės aprašymuose vadina Vytautą Lietuvos, Žemaitijos ir Rusijos karaliumi, o Vilnių laiko jo sostine.

Mano keliamą mintį patvirtina Vytauto vainikavimo karaliumi istorinis epizodas. Imperatorius Zigmantas dovanojo Vytautui karališką vainiką ir jį pasiuntė ne kaip jo karaliaus vardo suteikimo įrodymą, o vien tik kaip savo asmenišką jam dovaną, nes Vytautas savaime buvo karaliumi, nes jis valdė karalystę, o jo numatytas vainikavimas tebuvo vien jam, kaip valdovui, bažnytinio pašventinimo suteikimas ir išorinis jo vaidmens iškėlimas tarptautinėje politikoje. Nors dėl tam tikrų aplinkybių Vytauto vainikavimas karaliumi neįvyko, bet ši padėtis neatėmė jam turimo karaliaus titulo. Neturi teisinės reikšmės pats faktas, kad Vytautas nespėjo vainikuotis karaliumi, nes tarptautinėje praktikoje nebuvo reikalaujama būtinai būti vainikuotu, kad vadintis karaliumi, kadangi pats paėmimas valstybės valdyti suteikė jam su tuo surištas visas teises ir privilegijas, o savo pavaldinių jis ir taip buvo vadinas karaliumi.

Kadangi nuo 1251 metų popiežiaus Inocento IV suteikimo Lietuvai karalystės vardo ir jos valdovams karaliaus titulo istorijos eigoje nebuvo jokių pakeitimų ligi naujausių laikų, todėl laikytina, kad praeity Lietuva buvo karalystė, o jos valdovai buvo karaliai, o kaip jie kartkartėmis save titulavo, tai neturi lemiamos teisinės reikšmės šiame klausime.

New Yorko lietuvių grupė su Amerikos karo veteranų pareigūnais - lojalumo parado, kuris įvyko gegužės 1 d., viršininkais. Iš kairės dešinėn: M. Graužinytė, W. G. Gordon, L. Bieliukienė, J. D. Tracy, M. Virbickienė, E. F. Hart, I. Garunkštienė, F. W. H. Adams, S. Abraitienė, V. A. Abraitis.

Officials of U. S. war veterans and group of New York Lithuanians, at loyalty parade in New York on May 1.

J. Tareila, Waterbury, Conn., žymus senosios lietuvių kartos visuomenininkas, vaistininkas, birželio 15 d. švenčias 80 metų amžiaus sukaktį. Atvyko į JAV 1892 metais. Waterbury and Ansonia, Conn., liet. parapijų vienas iš organizatorių, judrus SLA narys, buvęs net kelis kartus SLA centro pirmininkas, žymiai pasireiškęs TMD ir buvęs centro pirmininku. Ir šiuo metu aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje ir ją visokeriopai remia.

Druggist J. Tareila, old-generation Lithuanian civic leader and resident of Waterbury, Conn. He will celebrate his 80th birthday this June 15. Tareila came to the U. S. in 1892.

Po Maskvos jungu

(Atkelta iš 4 psl.)

nepaprastas, aiškiai sugalvotas būdas žūti ir išnykti, kad jie tolimesnius planus bevykdančiai Maskvai "nesimaišytų po kojų". Todėl rusas sąmoningai juos paliko savam likimui krašte, kuriame abiejų kariaujančių šalių kaip tik be atodairos buvo įvykdytas "sudegintos žemės" beprotiškas principas. Maras, epidemijos, kančios ir dar žiauriausi pavienių rusų suvaliavimai lyg dalgiais kirmo niekuo neaprupintus, medžiagiškai suubagėjusius ir moraliai sužvėrėjusius žmones. Yra liudininkų, kurie juos matė net žmogieną valgant...

Tokiu "pasyviu" būdu rusas savo naikimo tikslo atsiekė greitai ir radikaliai: po dviejų metų "fašistų ir germanų" beliko tik 100.000. Ir tų pačių jis atsikratė kitokiu, dabar tiesiog jau humanišku būdu: jis ėmė jiems davinėti leidimus keltis Vokietijon. Už šitos netikėtos progos išsprukti iš bolševikinio pragaro žmonės griebėsi lyg skęstantieji už paskutinio gelbinčiojo inkaro. Kas tik įmanė ir galėjo, išsikėlė. 1949 m., kada ta "akcija" pasibaigė, "Kalininską oblast" jau buvo tapusi vien tik atkeldintų rusų apgyventa Rusija — tuo, kuo Maskva, matyt, iš pat pradžių siekė ir ko atsiekti jai pavyko Pietnemunėje.

Parodytųjų tikslų vaizdas aiškus, pademonstruotųjų metodų — šiurpus!

Būkime tikri, kad kitai Mažosios Lietuvos daliai, kaip ir visai Lietuvai, Maskvos numatyti tikslai yra tie patys. Ir ten ji siekia Rusijos įkeldinimo — tik kitokiomis rusinimo priemonėmis ir kitokiais pavergtąją tautą naikinančiais metodais. Tikslų ir metodų taikiny — ne vien lietuvių tautos fizinis kūnas, bet dar labiau jos moralė ir dvasia.

Nuo jų stiprumo ir atsparumo Mažosios Lietuvos gyventojų tautinis likimas ne kartą priklausė praeityje, nuo jų turės priklausyti visų Mažosios Lietuvos žemių politinis likimas ir ateityje.

Urugvajaus liet. kapelionas kun. V. Mikalauskas, SJ, su prekybininku S. Gabaliausku (dešinėje) iš JAV ir stud. Mekšraičiu iš Brazilijos prie naujai statomos lietuvių bažnyčios ir salės Montevideo mieste, Urugvajuje.

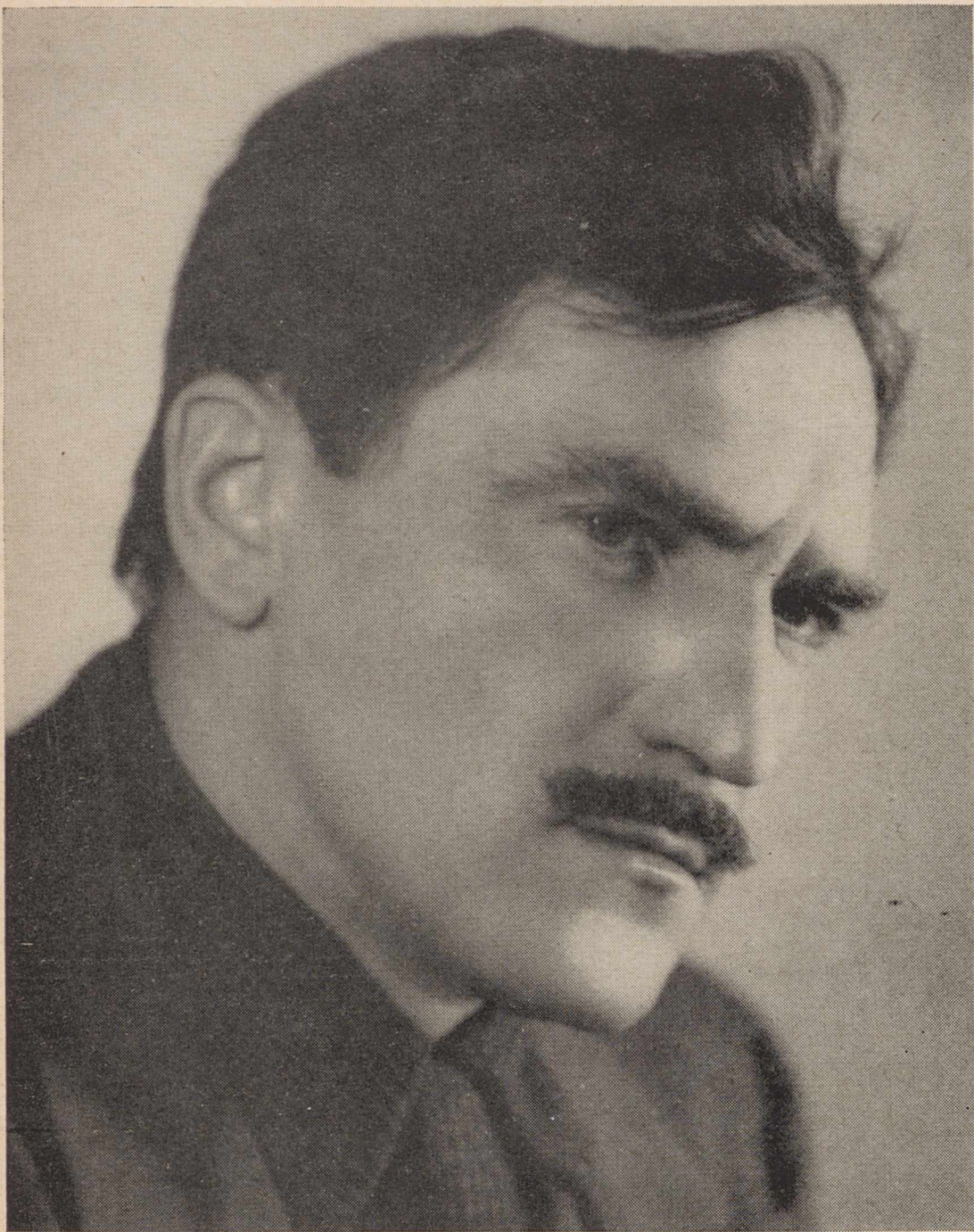
Lithuanian Chaplain the Rev. V. Mikalauskas, S. Gabaliauskas (right, from U. S.) and Mekšraitis (student from Brazil) stand at new construction of church and hall in Montevideo, Uruguay.

Lietuvos Vyčių grupė Ohio-Michigan apygardos suvažiavimo proga, Dayton, Ohio. Paskutinėje eilėje, dešinėje — centro valdybos kasininkas W. Kolicius, Jr., iš Pittsburgh, Pa.; ketvirtas iš dešinės Dayton, Ohio liet. kolonijos veikėjas F. Ambrose, penktas — Daytono šv. Kryžiaus liet. parapijos vikaras kun. V. Katarskis, aštuntas — vyčių veikėjas J. Sadauskas iš Cleveland, Ohio, ir k.

Knights of Lithuania Ohio-Michigan district convention, Dayton, Ohio.

D. J. Rimkaus foto

Rašytojas M. Katiliškis, Lemont, Ill. Žiūr jo novelę šiame puslapyje.
Writer M. Katiliškis, Lemont, Ill. (See his short story on this page).

VYŠNIOS

MARIUS KATILIŠKIS,
Lemont, Ill.

Senasis Vėtra saugojo vyšnyną, o jo augintinė Valė sėdėjo ant slenksčio ir dainavo. Senoji Vėtrienė kalbėjo poterių. Pro atvirą langą iš kambaros sklido jos balsas, kimus ir vienodas, tolydžio vis einas retyn ir duslyn. Kai ji atsidadavo giliai paskutinį kartą ir nutildavo, barštelėjęs ant grindų rožančius ją prikeldavo.

— Švintas, švintas... — pradėdavo Vėtrienė didžiū balsu iš naujo.

— Nu ko ta senė nemiega?... Nu kas jai?... — Barėsi Vėtra, eidamas sargybą su šautuvu. Buvo liepos naktis, buvo jaunas mėnuo ant dangaus, aukušiniu ragu įsmigęs vyšnios viršūnėn. Vyšnių šakos linko sunkiu uogų derliumi.

Valė dainavo vis gražiau ir vis nuostabiau. Senis prisiminė, kaip čia buvo nyku ir tylu, kol neturėjo augintinės. Kai tik ji paaugo ir pradėjo dainuoti, rudos stogo samanos sužaliavo ir troba nušvito žaliom stiklų akim. Ir ramybė dingo iš šio kiemo, kai paaugo Valė. Jis nebespėjo taisyti vartų—juos vis išlauždavo užsigulę vyrai. Ir atsirasdavo naujų spragų tvoros statiniuose, lyg pilvais kas būtų šliaužęs ir tykojęs jo gero.

Keliu traukė jaunuomenė ir šūka-vo. Baltai įkaitusios kelio dulkės sėmė jų pėdas. Kaimo gale lingavo sutartinę, o ties jo vartais juokėsi ir žybčiojo pypkių ugnelėm. Jaunas

mėnuo grimzdo vis gilyn į sodno tankmę. Iš apačios, iš pažemės ji skandino vidūnakčio miglos ir nesibaigiantis, begalinis varlių kurkimas.

Tūkstančiu balsų klegėjo liepos naktis, apšalusi šieno kvaptimi ir kliedėjo girta uogų sultimi. Paupio pieva brido kiekšė ir šaukė savo pasklidusius vaikus. Griežlė rykavo vasarųjų skirdama rasotu gūžiu. Ir vištos sapnavo vanagą obelų šakose. Ir spengė uodas ir brazdino lapus sunkus karkvabalis.

Iš aukštų piliarožių, iš smidrų krūmų, šliaužė tamsūs šešėliai ir kuždėjo. Valė sėdėjo ant slenksčio ir juokėsi, apkabinusi kelius rankomis ir galvą padėjusi ant jų. Tamsi ir tiršta jos plaukų sruoga dengė įraudusias blauzdas. Senis mėgino nugirsti ką nors iš jos žodžių, bet lūžtančių šakų traškėjimas vyšnyno gilumoje jį vėl ūmai atitraukė.

— Kad tik senis nepašautų vieno iš tų... — rūpinosi vaikas, apkabindamas mergaitę.

— Nebijok. Aš išpyliau paraką iš jo šautuvo... — juokėsi ji ir glostė jo plaukus.

— O Jėzau, Jėzau!... O Pone Karaliau dangaus ir žemės!... Kada man duosi ramybę ir poilsį?... — dejavo Vėtra, aplėkęs vyšnyną ir išvaikęs vagis - niekadėjus. Ir ko jie smelkiasi čia, kai visame kaime nerasi trobelės, kurios langų nebrazdintų vyšnių? Pavasarį, kai žydi vyšnynai, lyg sniego pusnimis paneria kaimą iki pastogių. Paskui, kai uogos sirpsta ir juodu raudonumu pasrūva šakos, jog lapų nebe- matyti. Tada skrenda debesimis iš visų pasviečių strazdai ir varnė-

nai. Diena praeina gainiojant paukščius, ir taip nualsiną, jog kristumei čia pat po krūmu ir nebesikeltumei. O va — ką daro tie, pasileidėliai ir nenuoramos — naktį, kada sąnariai sąla iš nuovargio, kada visi Dievo sutvėrimai sapnuoja ir ilsisi!

Nu, kad bent vieną jis galėtų pasigauti. O tai jau suruoštų jam pirtį. Išakėtų nugarą gerai, o paskui įmestų į kutelę pas paršą ir, tada, jau dienos šviesoje, sušauktų kaimynus ir tėvus ir parodytų, kas neduoda žmonėms gyventi. Tačiau, kad ir kaip tykia, jis selina, saugodamasis užminti menkiausią šakelę, vėl palaikiai išgirsta jo žingsnius, jam dar nepasiekus sodno vidurio. Vėtra taip pat nežino, kad jo marškonės kelnės baluoja iš tolo ir kad jo šešėlių gerai mato, kai žiūri prisigūžus prie žemės. Jie drimba kaip balnai iš medžių ir sprunka skirdami šakas. Uogos pabyra, lyg sunkūs lašai į žolę. Randi jų rytą pritraiškyla, kad širdį sopuliai suremia.

Mėnuo jau seniai nusileidęs, o daugiau nebesutemsta. Kmynai, lyg sniegu apkloję pievokšlį už klojimo. Arklių nugaros gumšo iš skysto, balzganio rūko. Jis išsiliejęs liepos naktim ant pakluonių, ant laukų ir kur tik akim nepažvelgtum. Žvaigždėlės blausiai plevėna, tartum žarijos apneštos plėnimis.

Žara pačiam žiemų statume. Dangus saldžiai pažaliavęs ir įsiūbavęs begaliniame varlių kurkime. Na, na, jau jums užteks — šneka sau Vėtra, sukdamas patvoriais į kiemelį, nes girdi Valės balsą, tai prislopintu juoku, tai kuždesiu. Ir lyg dudenimą — kai vyras kalba protylom.

— Kada, Pranciškau, bluostą besudėsi, jei dar neini namo? Tom pačiom akim reiks dalį sukti.

Vaikis rambiai keliai nuo suolelio ir nieko nesako, tik dantys šviečia prietemoje po piliarožėmis ir smidrais.

— O tu, mergele, bėk į gryčią. Kas matė taip iki vidūnakčio?

Jo, matyt, paklauso, nes tylu, tylu aplinkui. Tik svirplys džyruoja po pamatais, tik lašai iš kibiuro vienodai tiška ant akmens prie rentinio. Ir pabaldos bus sukritę savo miguose ir užknarkę pravirom burnom. Jau galėtų ir Vėtra išsiesti lovoje. Kojos įsmilkusios ir akyse perštėjimas, nes tokia neaprepiamai buvo ilga vasaros diena. Bet jis dar užtrauks porą dūmų, atsisėdęs čia pat po vyšnia.

Dūmelis sklaidėsi ir tirpo lapuose, kopdamas aukštyn, aukštyn. Jis visas kilo, nyko, pranokęs viršūnes, vaikiu garo debesėliu, tartum nuo šviežiai atverstos vagos skaistų pavasario rytmetį. Lyg saldžiais vyšnios sakais lipo jo akys. Ko gero jis dar užsnūstų, nes kiek gi reikia senam žmogui?

Gal ir buvo užsnūdęs, nes pypkė atvėsusi ir seilėmis sudrėkęs smakras. Ir jau brėkšma kabinosi iš pažemių į gelstantį, kaip kviečių laukas, dangų. Ir vieversys triliavo, ir vištos viena po kitos striksėjo nuo šakų. Jis skubinosi į trobą ir sustojo, kaip patrauktas už skverno. Jo kelią kirto dviguba brydė per rasotą žolę. Ji traukėsi pievokšliu per žvangučius, dobiliukus ir kmynus, ir senis ją pasekė. Jis nusileido pakalniuke, kur lanka jau buvo nušienauta ir šieno kupečiai valkstėsi miglos marškoniais.

Prie vieno, artimiausio nuo krašto, gulėjo augintinė Valė ir Pranciškus. Susikabinę rankomis ir taip ankštai susiglaudę, jog lašas vandens nebūtų prasisunkęs jų tarpan. Jos tamsūs plaukai, padrikę ant paskleisto šieno, žėrėjo smulkučiais

rasos lašeliais. Lyg kregždė, išskėtusi sparnus, buvo jos juodi antakiai, minkštai užlenkimais susitkę virš nosies. Jos krūtinė lengvai kilsavo ir kartu su ja didelė ir juoda berno ranka. Jaunieji miegojo mariu rytmečio miegu ir šypsojosi.

Senio nuostaba perėjo į pyktį. Jis kratė savo šautuvą ir graibstėsi pypkės, nebesumodamas ką daryti. Paskui jis traukėsi atbulas, pamąžiukais, kad nesubraškėtų žolės staras ir savo alsavimu neprikeltų jų. Žili plaukai ir balta barzdos rąžiena sutvisko sidabru, aušrai vis daugiau įgaunant drąsos ir skais-tumo. Jo rankos drebėjo ir primerktose akyse slėpėsi žavesys.

— Kelkis, kelkis kuogreičiausiai ir eik su manim! — siautė po trobą senis Vėtra ir vertė iš lovos žmoną.

— Sublūdijo senis... Pana švintoji... — bambėjo bedanturna Vėtrienė, grobstydama sijonus.

Jis trumpai nusakė, kas įvykę ir ką daryti. Tada užsidegė senoji ir dūko, žegnodama visas trobos sienas.

— Aš jiems su kačerga! Aš jiems balvonams!...

— Nutilk, boba - neišmanėlei! Pranciškus geras gaspadorius ir ūkininkas.

Jis nukabino nuo sienos paveikslą, kur šventas Juozapas laikė rankoj rykštę. Nuo aslos pakėlė senosios kukavinį rožančių. Ir tvirtais žingsniais pasileido atgal. Vėtrienė cipeno įkandin - mažutė, kaip starta, pajudavusi ir susiraukšlijusi, tartum naginės snukis.

Jaunieji nebuvo net krustelėję. Sienas tvoskė visom kodylų kvaptimis, vieversys čiurleno, grėždama-sis į dangaus gelmes sutikti tekančios saulės. Vėtra laikė atkišęs savo baisų šautuvą ir bakstelėjo berno koją. Jis šoko, kaip liepsna iš šiaudinio stogo ir nustėro išplėstomis akimis.

— Kad man nė iš vietos! — suriko senis. — Motin, laikyk šventą Juozapą ir perdėk rankas kryžmai rožančiumi!

Valė pakėlė akis į viršų. Skruostų rausvumu ji lenkė pačią aušrą ir traškumu pabudusį rytą.

— Pranai, kodėl tu drebi? Juk dėdės šautuvas neužtaisytas...

Visai netoli jų, pačia pažeme prašniokštė strazdų būrys ir susimetė į vyšnias.

— Ak, jūs vėl jau čia!

Vėtra skubino ginti savo sodno.

REDAKCIJOS PRANEŠIMAS

Bendradarbiai prašomi rugsėjo mėn numerui medžiagą siųsti iki liepos 19 d., spalio mėn. numeriui - iki rugpjūčio 23 d., lapkričio mėn. numeriui - iki rugsėjo 20 d., gruodžio mėn. numeriui - iki spalio 18 d.

Redakcija

Jei dar nesi atnaujinęs 1954 metų prenumeratos, tai tuoj padaryk. Atnaujindamas savo prenumeratą duok pilną adresą. Prenumeratos mokestis - \$4.00 metams.

"Lietuvių Dienos" liepos ir rugpjūčio mėnesiais niekad neišeina. Rugsėjo mėn. numerį gausite rugsėjo mėn. pradžioje. Jei keiti adresą, apie tai tuoj pranešk administracijai, kurios adresas: 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

Administracija

A. KARVELYTĖ-DUBAUSKIENĖ

SVETIMI TAKAI

Neapoli, Sorento, Capri,
Ak, čia ištis labai žavul!
Bet kas iš to, jei man tik ašara
Nukrinta ant šitų takų...

Dangus tartum akvamarinas,
Ir saulė taip skaisčiai šviesi —
Bet kas iš to, jei nieks nežino,
Kiek liūdesio mažoj širdy...

Einu, dairaus — taip neregėta,
Tiek neišsakomų vaizdų! —
Bet kas iš to, jei sau čia vietos
Aš pailsėti nerandu...

ORCHIDEJOMS ŽYDINT

Balti orchidejų žiedai,
Tartum žvaigždės man šviečia takuos...
Aš žydėjimo taip nuostabaus
Nemačiau nė sapnuos...

Prie baltųjų žiedų
Taip norėtusi galvą priglaust
Ir rasa jų skaisčia ir tyra
Savo širdį išpraust...

Ir tik jiems išsakyt
Savo juodojo skausmo gelmes...
Jie vieni gal supras, ko ilgiuos, —
Gal mane jie supras...

O NEVERK, NERAUDOK

Netikėki, jei tūkstančius kartų
Tau sakytų - negrįši daugiau;
Netikėki, — senos liepos prie vartų
Tavęs lauks ir kvėpės dar meiliau...

O neliūsk! Tavo upės dar plaukia,
Neišdžiūvę melsvi ežerai;
Tebėra ir akmuo tas palankėj,
Prie kurio kartą širdį glaudei...

O neverk, neraudok nusiminęs, —
Šviečia Kristaus dar tau spinduliai!
Jis prikels tavo brangią tėvynę,
Jis parves ir tave į tenai!...

LIETUVYBEI...

(Atkelta iš 6 psl.)

taisyklių apylinkių pradiniams darbams; buvo ir jos greitai po to išleistos. Bendruomenės organų sudarymas vyksta ne visur vienodu tempu ir todėl vadinamasis laikinumas ištysta į ilgesnį laiko tarpą. Nemanau, kad LOKe būtų per daug biurokratizmo ir kad jis sunkintų darbą ar atimtų daug dėmesio organizaciniuose veiksmuose.

— Ar ne LOKo direktyvų stoka pradžioje yra įnešusi vienoje ar kitoje vietoje erzelio, apsunkinusi organizacinį darbą ir pažėminusi patį Bendruomenės vardą?

— Pačiame LB organizaciniame aparate ryškesnio "erzelio" nepasitaikė. Žmogiškai suprantamų klavinėlių gal vienoje ar kitoje vietoje ir buvo, bet neatrodo, jog jie būtų ryškiau apsunkinę organizacinį darbą ar net pažėminę patį Bendruomenės vardą. Labai gaila, bet dariam darbui ir Bendruomenės organizaciniam susitvarkymui pagalius bando kaitalioti kaip tik vienas kitas savanaudis, koks partinis demagogas, lietuviybės išlaikymo reikalo neįpratus ar iš viso nepribrendęs tolerantingai ir demokratiškai dirbti bendrąjį darbą. Šitokie ir bando, dažnai iš šalies, iš šakalio vežimus priskaldyt, iškraipymais klaidinti visuomenės opinią ar kitaip pakenkti bendram ir sutartinam darbui.

— Ar, Prelate, lietuviški ar angliški lapeliai, brošiūrėlės ar ir kito-
kie spausdiniai nebūtų labiau prisi-

dėję prie Bendruomenės reikalų popularinimo?

— Be abejo, būtų. Bet literatūros leidimas pirmiausia yra lėšų klausimas. LOKas - tai vienintelis iš didžiųjų lietuvių organizacinių centrų, dirbęs be žymesnių piniginių išteklių. Todėl net ir paruoštų spaudinių išleisti negalėjo. Mielasis p. J. Bačiūnas (iš Michigano) išleido LOKo paruoštą leidinį apie JAV LB-nę. Jo keli tūkstančiai paskleisti įvairiose lietuvių kolonijose.

— Kodėl, Jūsų nuomone, kai kurios grupės ir net laikraščiai priešingi Bendruomenei?

— Manau, kad todėl, kad už jų stovi asmenys su tam tikru nusistatymu. Bendruomenės idėja čia yra istorinis mūsų ligšiolinio visuomeninio gyvenimo lūžis. Per daugelį metų grupės veikė atskirai. Vieni lietuvių nuo kitų buvo atsivėrę kinų sienomis. Kai kurios organizacijos ir laikraščiai apie save būrė tik tam tikrus lietuvių, savo sekėjus. O visų lietuvių bendram darbui niekas nebūrė. ALTas atsirado kelių grupių vadų suėjimu bendram, bet labai specifiniam reikalui. Panašiai yra su BALFu. Bet lietuviybės išlaikymas negali būti išsprendžiamas kelių žmonių posėdžių kabinete. Lietuviybės išlaikymui reikalingas kiekvienas žmogus, kiekviena šeima, kiekviena lietuviškai plakanti širdis. Lietuviybės išlaikymas tiesiogiai turi apjungti kiekvieną lietuvių kiekvienoje vietoje, o pats organizacinis lietuviybės išlaikymo veiksmų susitvarkymas todėl turi būti demokra-

Poetė Ada Karvelytė - Dubauskienė, Medellin, Kolumbija.

Poet A. Karvelytė - Dubauskienė, Medellin, Colombia.

tiškas ir nuo pačių lietuviybės išlaikymo gyvenimą gyvenančių lietuvių tiesiogiai pareinąs. Kai kam tai jau yra kliūtis Bendruomenę pripažinti. Kai dabartinėse sąlygose ir lietuvių tautos tragedijos apimtyje lietuviybės išlaikymas tapo esminis visos lietuvių tautos likimo klausimas, liko žmonių, nebesugebančių šį tautinį vyksmą pasekti, jį suprasti ar persiorientuoti, ar, prisitaikant prie naujų sąlygų ir naujų uždavinių, iš naujo persiorganizuoti. Ne be to, vienas kitas ir dėl asmens reikalų, šio bei to pasibaiminęs, ar kokių nepatenkintų ambicijų turėdamas, nekyštelėtų tokio savo trigrašio bloka intencija. Šiandien yra priešingų naujiems lietuviybės išlaikymo keliams ieškoti, priešingų pačiai Bendruomenei. O, sakykim, ar nebuvė savo laiku priešingų Lietuvos Nepriklausomybei?... Paskum gi apsi-prato, prisitaikė prie padėties ir net persiorientavo.

— Kaip Jūs, Pirmininke, žiūrite į spaudoje padarytą siūlymą (pvz. Aiduose) vietovėms padalinti konkrečius uždavinius, organizuoti premijas ir p.?

— Pasiūlymai įdomūs. Yra, žinoma, metodo klausimas. Yra ir daugiau reikalų, ir daugiau vietovių ir daugiau metodinių būdų. Vietinės lietuviybės išlaikymo pajėgos dažnai pačios išryškėja savo veikla ir prašoksta savo būdais kitas vietas. Ten minimi keli tik kultūrinio darbo reikalai dar neapėmia viso lietuviybės išlaikymo klausimo ir tokiu administraciniu darbų paskirstymu dar neišriša visų B-nės problemų. Keliami klausimai yra svarsty-

tini ir svarstomi LOKe. Kai kuriems jau rastas konkretus kelias, kitiems teks jį rasti.

— Ar Tamstos manymu, Prelate, pakankamai mūsų spaudoje rašoma, diskutuojama ir, pagaliau, kovojama dėl Bendruomenės?

— Rašoma, rodos, ne taip mažai. Šalia tų, kurie Bendruomenės, kaip lietuviybės išlaikymo veiksnio, pasisekimo trokšta, "narsiai" pasireiškia visokiais "špilkavimais" ir jos puolėjai. Gal galėtų būti pilniau aprašomi jau vykdomi ir konkretūs (o daugeliu atveju ir labai reikšmingi) lietuviybės išlaikymo darbai apylinkėse ir apygardose. Bet patys dirbantieji dažnai nutyli apie tai.

— Kokių pageidavimų, gerbiamas Pirmininke, turėtum Amerikos lietuvių visuomenei?

— Pageidaučiau, kad kiekvienas Amerikos lietuvis pajustų lietuvių tautos tragedijos uždėtą (kiekvienam mūsų paskirai ir visiems bendrai) istorinį uždavinį už tolimesnį lietuviybės likimą; kad kiekvienas Amerikos lietuvis ir kiekviena čia esanti lietuvių šeima išliktų tikri lietuviybės išlaikymo židiniai; kad kiekvienas susipratęs lietuvis eitų į bendrą su kitais lietuviais darbą lietuvių tautos kovoje už lietuvių tautos ateitį; kad kiekvienas mūsų būtų veiklus JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkės narys, o kur reikia — ir iniciatorius, jog tuoj pat Amerikos Lietuva sušvytėtų visų Bendruomenės 500 apylinkių gražių lietuvių tautos žiedu. Todėl tegul mūsų bendras darbas būna mūsų tautos laime!

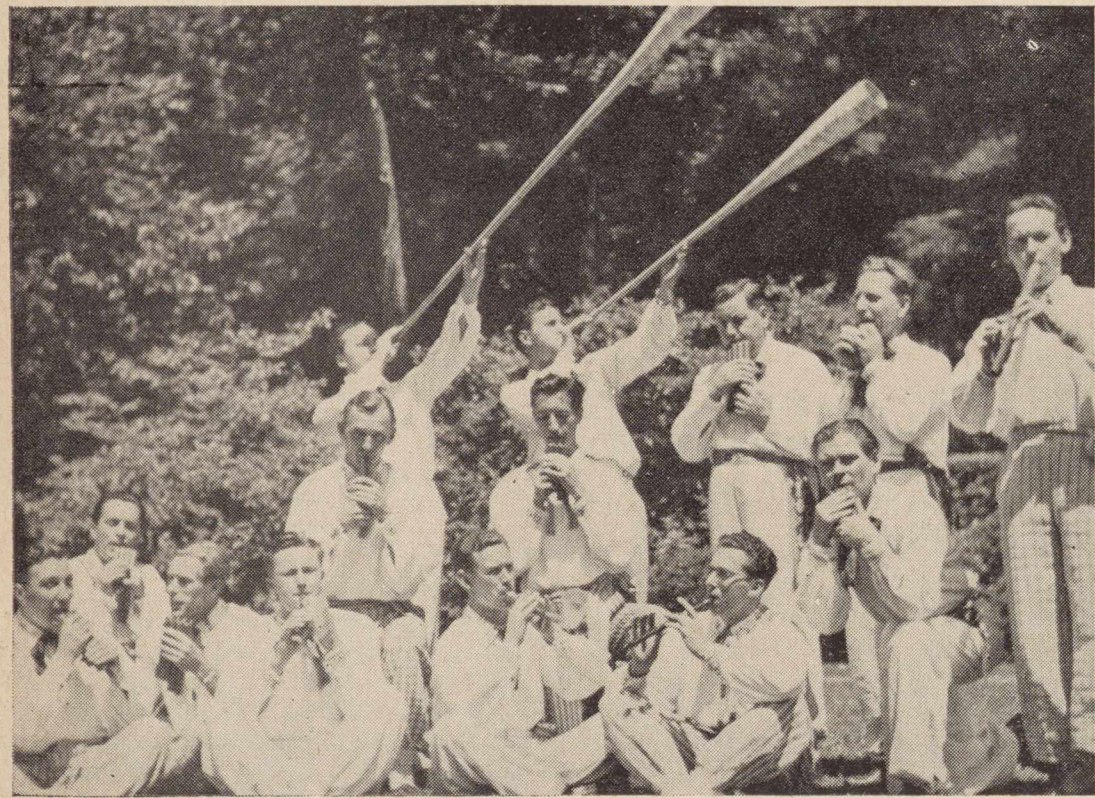
ČIURLIONIČIAI

V. ROCEVIČIUS,
Cleveland, Ohio

Lietuvos mokslo ir meno mieste Vilniuje išikūręs ir mūsų genialiojo muziko ir tapytojo M. K. Čiurlionio vardu pasivadinęs ansamblis po ketverių tremties metų Vokietijoje, jau penkeri metai gyvena JAV, garbingai eidamas lietuviškos liaudies muzikos, dainos bei šokių reprezentanto pareigas. Nemaža jos narių išsiklaidė po kitus kontinentus, bet pats branduolys su pirmuoju jo vadovu - muziku Alfonsu Mikulskiui išikūrė Clevelande, kur su nepailstamu jaunatvišku entuziazmu puoselėja lietuvių muzikos grožį.

Nors ansamblis yra daug kartų keitęs savo veidą - vieni išeina, kiti - jaunesni įsijungia, bet savo dvasia pasiliko tie patys Gedimino sostinės nuotaikomis gyveną dainos mylėtojai. Čiurlionio ansamblis tartum kokia mokykla yra išleidęs šimtus paruoštų choristų, šokėjų bei liaudies instrumentalistų. Ir šiuo metu ansamblis turi 75 dalyvų, kurių daugumą sudaro besimokantis jaunimas. Nors ansamblio vadovas ir neretai padejuoja gan dažnu dalyvių sąstato keitimusi, kuris yra nemažas stabdis didesnei pažangai, bet intensyvaus darbo dėka vėl paruošiami nauji choristai, parengiami puikūs repertuarai.

Nuo pat įsikūrimo dienos čiurlioniečiai daug kartų koncertavo Lietuvoje, Vokietijoje duota koncertų vokiečiams, amerikiečiams, anglų ir prancūzų kariams, Amerikoje jau spėjo aplankyti didžiausias lietuvių kolonijas. Pats judriausias betgi sezonas buvo keturioliktasis - 1953-1954 metų. Štai koncertų eilė: Hartforde - Vasario 16-sios koncertas, Clevelande su Polina Stoska, Washingtono tautinio sąskrydžio metu trys koncertai: banketo metu su Washington National Symphony orkestru, katedroje - religinis koncertas ir Presidential Ballroom salėje amerikiečiams; Ohio steito amerik. moterų organizacijų atstovių kongreso metu, Guyahoga aps. moterų klubų konvencijos dalyviams Clevelando vadovaujančių moterų bankete, Amerikos kultūros darbuotojų suvažiavime, tragiškųjų birželio die-

Čiurlionio ansamblio mišrus choras su vadovu A. Mikulskiui (antroje eilėje, vidury) ir kanklininkų vadove O. Mikulskiene (pirmoje eilėje, vidury), Cleveland, Ohio. Plačiau apie šį ansamblį žiūr. šiame psl.
The Čiurlionis Ensemble mixed choir with leader A. Mikulskis (center, second row).

Čiurlionio ansamblio lietuviškų liaudies instrumentų orkestras, Cleveland, Ohio.
The Čiurlionis Ensemble folk orchestra, Cleveland, Ohio.

Žemai kairėje - Čiurlionio ansamblio tautinių šokių šokėjos šoka Blezdingėlę, palydint liet. liaudies muz. instrumentais.

Žemai dešinėje - Čiurlionietės įscenizuoja Joninių papročius tautų šventėje Tarptautiniame Institute, Cleveland, Ohio. Dekoracijos dail. V. Raulinaičio.

Bottom, left: Čiurlionis Ensemble dancers performing to folk orchestra.

Bottom, right: St. John's Day customs enacted by Čiurlionis Ensemble at Festival of Nations, International Institute, Cleveland, Ohio. Decorations were by V. Raulinaičis.

Alfonsas Mikulskis, Cleveland, Ohio, muzikas, kompozitorius, dirigentas, Čiurlionio ansamblio vadovas. Plačiau apie ansamblį žiūr. 10 psl.

Alfonsas Mikulskis, musician, composer and conductor. He heads the Čiurlionis Ensemble. (More details on Page 10.)

nų minėjime, Clevelando katedroje religinis koncertas, išpildė programą Kultūrinių darželių šventėje, religinis koncertas naujojoje lietuvių parapijoje Clevelande; vyrų choras dalyvavo kariuomenės šventės minėjime, Akrono davė Vasario 16-sios dienos proga koncertą, International Institute tautų pasirodyje inscenizavo Joninių papročius, vasario 28 d. su mažuoju Clevelando simfoniniu orkestru išpildė St. Šimkaus kantatą "Atsisveikinimas su Tėvyne" ir eilę liet. kompozitorių kūrinių. Davė visos valandos lietuviškos dainos ir šokių koncertą per televiziją.

Gražus koncertų sąrašas, ir pasiekti rezultatai puikūs: tūkstantčiai amerikiečių supažindinti su gražiosiomis mūsų dainomis bei šokiais, nevienam amerikiečiui Lietuva buvo pristatyta pirmą kartą jo gyvenime, įsigyta draugų Lietuvos byloje, o lietuviams jų koncertai buvo tautinės nuotaikos šventė.

Isibėgėjęs ansablis net nemėgina savo tempo mažinti. Su naujais planais žengia į ateitį. Naujam sezonui jau ruošiamas muzikinės kū-

rybos (Gruodis, Žilevičius, Kačinskas, Jakubėnas, Banaitis, Gaidelis ir kiti) ir liaudies dainų repertua-

ras koncertams Chicagoje, Montrealy, New Yorke, rytinėse Amerikos valstybėse, religinam koncertui L. R. K. Federacijos suvažiavimui Clevelande ir tt.

Didelį įnašą čiurlioniečiai padarė į lietuviškos muzikos lobyną, išleidami plokštelių albumą su 15 dainų. Irašytos charakteringos liaudies dainos su solistais ir kanklėmis. Ansamblis yra užrašęs ir daugiau kūrinių, bet šiuo metu nėra pajėgus išleisti. Juostose tebeguli ir koncertai su simfoniniais orkestrais. Pervedus šiuos kūrinius į plokšteles, lietuvių radijo valandos bei specialios transliacijos žymiai lengviau galėtų išspręsti liet. muzikos programų klausimus.

Šiais reikalais sielojasi Čiurlionio ansamblio vadovas Alfonsas Mikulskis ir ansamblio valdyba pirmininkaujama Jaunučio Nasvyčio. Alf. Mikulskis, nežiūrint nelengvo fizinio darbo fabrike, keliolikos savaitinių darbo valandų su ansambliu, nepamiršta ir grynai kūrybinio darbo: įpusėta simfonija ir sukurta siuita simfoniniam orkestrui, yra sukomponavęs eilę naujų dainų solistams. Lietuviškos dainos mylėtojas Mikulskis seka ir Amerikos muzikos gyvenimą, rengia jaunuosius smuikininkus, pianistus bei vokalistus. Šis darbas jam primena mėgstamą pedagoginę sritį su jaunaisiais meno mylėtojais.

Clevelandas džiaugiasi ir didžiujasi turėdamas savo tarpe Čiurlionio ansamblį. Be jo judrusis Clevelandas pajustų didelę spragą ir tuštumą. Visiems čiurlioniečiams, o ypač jų vadovams dir. Alf. Mikulskiui ir O. Mikulskienei, žengiant į sekmingus 15-sius darbo metus, linkėtina dar daug daug metų, stiprios sveikatos ir nemažesnio entuziazmo. O Alf. Mikulskio troškimas - gabūs ir išlavinti dainininkai tejaucia daugiau pagarbos savo įdėtam darbui ir lengvai tenesiskiria nuo pamėgtos dainos - tevirsta realybe.

Kaunas prieš pirmąjį tvaną

KAN. M. VAITKUS,
Peace Dale, R. I.

Neišsigąskit: taip toli nesieksiu — mat, tvanu čia pavadinu pirmąjį pasaulinį karą, kuris, atlikęs savo nebeatitaisomąjį griauanamąjį bei statomąjį darbą, atrodo nūn taip negražinamai toli praeity.

Mūsų mielas Kaunas... Gal kam, jo neregėjusiam prieš tą kataklizmą, bus įdomu, kaip jis anuomet atrodė jaunuoliams (deja, tik anų metų!).

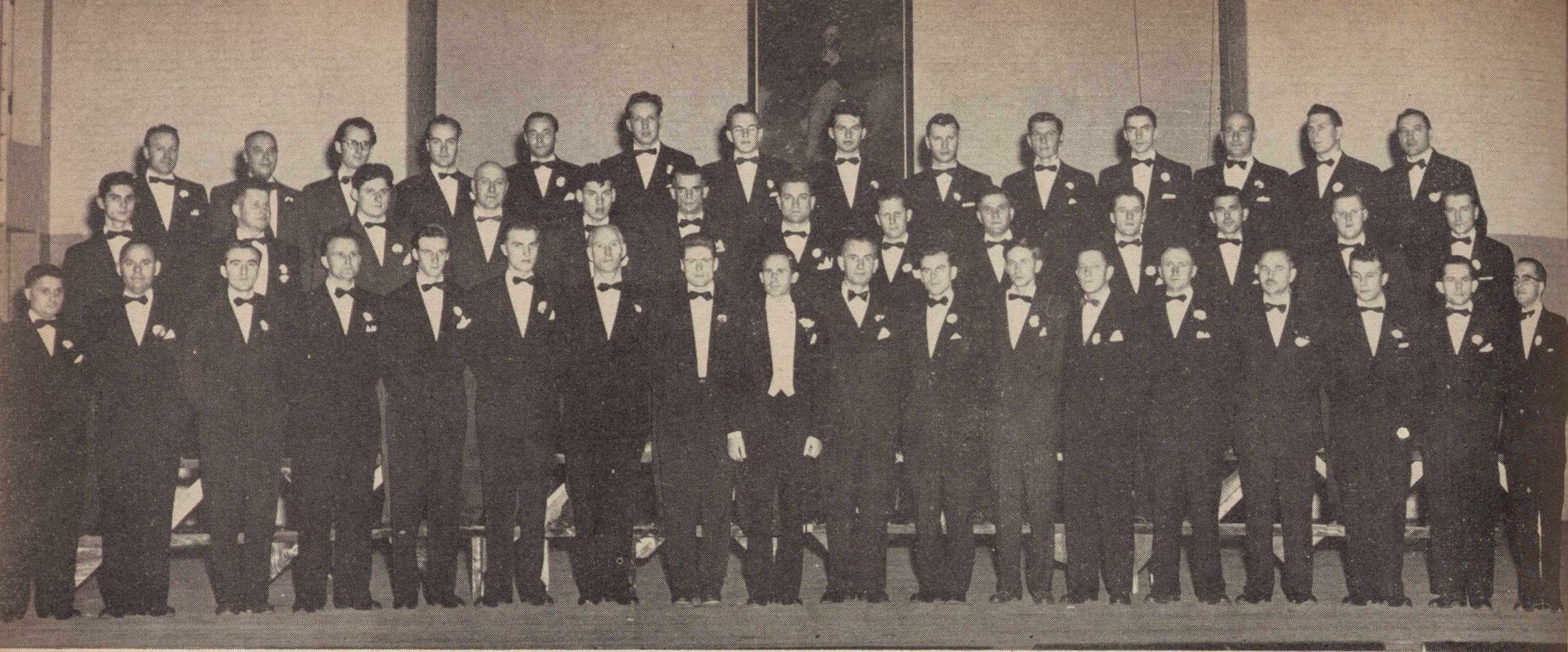
Pirmą kartą jį išvydau 1903 metų rugsėjo pradžioje, atvykęs į Kunigų Seminariją. Iš padoresnių miestų buvau matęs vien du: Klaipėdą bei Liepoją - abu tvarkingus, švaručius ir savotiškai gražius miestus su vokiečių kultūra. Kaunas man pasirodė ne toks "miestiškas" ir kažkaip savas, lyg tai būtų atitinkamai padidinta Kretinga ar koks kitas mūsų provincijos miestelis. Gražiausiai puolą į akį pastatai buvo rusų kariuomenės "Sobor" (vėlesnioji Iguolos bažnyčia), senoji grakštutė Karmelitų bažnytelė, miesto teatro rūmai (tie patys, kur ir vėliau tik dar nepadidinti), gubernatoriaus rūmai (kur nepriklausomybės laikais buvo prezidento buveinė), didžiulė senelė katedra, iš viršaus teimponuojanti jaunuoliui vien savo didumu, rusų archijerėjaus - arkivyskupo katedra, vėlesnioji Jėzuitų bažnyčia, su dviejų augštų rūmais, na ir nešoką perdaug į akis bei vaizduotę Trejybės bažnyčia bei žemaičių seminarija, anuomet su daug žemesniais - dviejų bei vieno augšto pastatais. Daili Vytauto bažnytelė, anuomet uždara, stovėjo nuošaliau ir taip nepuolė į akis. Priešais geležinkelio stotį nebuvo dar tos šaunios aikštės

Čiurlionio ansamblio mišrus choras su simfoniniu orkestru ir solistais: A. Braziu, J. Krištolaityte ir A. Stempužiene, išpildant St. Šimkaus kantatą "Atsisveikinimas su Tėvyne" 1954 m. vasario 28 d. per WDOK radijo stotį, Cleveland, Ohio. Chorui ir orkestrui diriguoja A. Mikulskis. Šis koncertas buvo surengtas ALT Clevelando skyriaus.

Čiurlionis Ensemble mixed choir with symphony orchestra and soloists.

Talio foto

Lietuvių vyrų choras, vedamas komp. J. Gaidelio (vidury), Boston, Mass.

Lithuanian men's choir headed by composer J. Gaidelis (center), Boston, Mass.

su augštais namais. Gatvė, vedančioji nuo stoties į miestą, buvo apstatyta žemais namais, o visos Vytauto atkalnės buvo vien daržai bei sodai su retokais nameliais -

pusiau kaimas, pusiau miestelis. Paskutiniųjų laikų Laisvės alėja dar neturėjo vėlesniųjų "dangoraižių": namai buvo daugiausia dviaugščiai, o ne vienas ir vienaugštis - tad

buvo "stilingai" išlaikytas tipingo Rusijos miesto pobūdis su tam tikru šaunesniu fasonu - "arčiau Europos". Šalutinės, žiūrint nuo Laisvės alėjos, gatvės buvo dar mažiau puošnios. Beja, ši alėja anuomet vadinosi, caro garbei, Nikolajevskij prospect.. Vargšė ta gatvė! kokių vardų nėra tekę jai nešioti! Pirmojo Pasaulinio karo metu ji buvo okupantų pavadinta Kaizerio Vilhelmo alėja ar prospektu, bolševikams užėjus - Stalinu prospektu, o šiam tironui mirus - turbūt Malenkovui dedikuota! Tad per savo trumpą gyvenimą (a.a. Stasys Stanelis yra man pasakojęs, jog turkų-rusų karo 1878 m. jis tos gatvės Kaune dar neradęs: miestas anuomet baigsis su šaričių-marijonų bažnytėle, ir į Karmelitus eiti reikėdavo per mišką) - vadinas, per trumpą savo gyvenimą Laisvės alėja buvo bent 4 ar 5 kartus krikštyta.

Tasgatės, kai pirmąjį kartą atvykau į Kauną, jis buvo daug mažesnis: žaliakalnis su pašlaitėmis buvo dar beveik neapgyventas, taip pat, žinoma, Vytauto kalnas. Tik pats senamiestis - plotas tarp šaričių bei Kunigų seminarijos ir tarp Vytauto bažnyčios bei Benediktinių šventovės - buvo beveik toks pat, koks ir mums iš Tėvynės pasitraukiant.

Priemiesčiai (anuomet nepriklausiusieji prie miesto) irgi buvo žymiai mažesni bei skurdesni: Viliampolė tuomet vadinosi slabada ir buvo charakteringas Lietuvos užkampio mažamiestis; Aleksotas atrodė švaresnis, bet daug mažesnis už mūsų paliktąjį; šančiuose gyveno veik vieni rusų igulos kareiviai; Freda buvo, rods, vien dvariukas; ką bekalbėti apie visą tuščią tarpą tarp šančių ir Augštosios Panemūnės!

Steponas Nasvytis su žmona Juzefa, Cleveland, Ohio, praėjusiais metais atšventęs 70 metų amžiaus sukaktį. Iš profesijos vaistininkas, bet šiuo metu dirbas kaip svetimų kalbų mokytojas Berlitz institute, Clevelande. Gyvendamas Lietuvoje aktyviai reiškėsi visuomeninėje ir kultūrinėje veikloje. Atvyko į JAV 1948 metais. Stp. Nasvytis yra LD bičiulis ir rėmėjas.

Steponas Nasvytis with wife Juzefa Cleveland, Ohio. Nasvytis celebrated his 70th birthday last year. He came to the U. S. in 1948 and teaches at a Berlitz school of languages in Cleveland. He is a booster of "Lithuanian Days."

nės! šioji, turbūt, tebuvo vien miškas su pora kaimų.

Ir tame nedideliame miesto plote, bene be priemiesčių, tilpo 83 tūkstančiai gyventojų — taip esu radęs anais laikais Kauno gubernijos oficialiame žinyne Pamiatnaja Kniga Kovenskoj Guberniji.. Vadinas, labai daug. Juk ir nepriklausomos Lietuvos laikais, nors prie Kauno priskyrėmė plačius priemiesčius, kuriuos gausiai apgyveno atplaukusieji į Kauną gyventi valdininkai, moksleiviai, amatininkai ir tt., tepriauginome Kaune gyventojų tik iki 130 tūkstančių.

Iš ko gi anuomet galėjo susidaryti tiek daug gyventojų Kaune? Speju, labai daug turėjo būti rusų, kurie pirmojo Pasaulinio karo metu išdėmė į savo Matušką Rusiją. Mat, Kaunas anuomet buvo didelio administratyvinio vieneto lyg kokia sostinė — beveik visos Lietuvos, be Vilnijos bei Suvalkijos, — tad čia buvo susitelkę daug valdininkų su šeimomis; o antra vertus, Kaunas juk buvo pirmą kartą nuo Vokietijos gintis tvirtovė — tad čia rusai laikė didelę igulą, kuri turėjo daug kareivinių, o šie buvo atsigabėję savo šeimas; pagaliau gal rusai ir paprastuosius igulos kareivius priskaitydavo prie gyventojų skaičiaus.

Idomu, kad, lyginant su caro metu, tik Kaunas tepadidino savo gyventojų skaičių, o Vilnius, paėmus jį valdyti lenkams, nustumus prieš pirmąjį Pasaulinį karą ten gyveno apie 380 tūkstančių gyventojų, o įsiviešpatavus lenkams, beliko apie 180 tūkstančių. Ir Ryga laisvojoje Latvijoje smuktelėjo stipriai: 1913 metais ten būta 512 tūkstančių gyventojų, o 1939 m. buvo 393 tūkst.

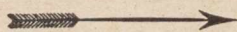
O koks buvo tuomet Kauno civilizuotumo laipsnis? Susisiekimo priemonė buvo vienas arklinis tramvajus, apie kurį vėliau šaunusis juokdarys Dolskij parašė puikią satyrą: girdi, atvykęs į Kauną svertimautis ir išvydęs tą tramvajų, nustebęs klausia: kas gi tai per dvas? eina tramvajus, o priešaky jo bėga kuiniukas? kažkas jam paaiškina: nagi, labai paprastas dalykas: kuinas tramvajui kelią rodo. Jei norėdavai į stotį ar kitur nuvažiuoti, imdavai izvoščiką - vežiką, ir jis tave gana padoriai nubogindavo už aukso rublį (5 aukso litai) net naktį iš stoties į senamiestį. Automobilį anais laikais teturėjo, rods, vien Kauno tvirtovės komendantas; net Kauno gubernatorius dar neturėjo. Gatvės buvo gana dailiai netu-

šytais akmenimis grįstos. Šaligatviai, rodos, buvo visose miesto gatvėse, tik neplatūs: didesnėse gatvėse dviem žmonėms eiti, mažose dažnai vienam. Beveik visur buvo šaligatviai jau tašytų akmenų ar plytų, ir tik kai kur mediniai. Žalumos Naujajame mieste buvo pakankamai. Gatvės, šaligatviai ir namai iš viršaus buvo laikomi gana švariai, kadnagi juk Kaunas buvo arti Europos, o ir daug turėjo savo igulų aristokratų karininkų — tad policija rūpinosi šiokią tokią švarą palaikyti. Taip tatau mano mielas Kaunas atrodė man anuomet gana padorus miestas, net Peterburge gyvenus, net Varšuvą, Vieną, Berlyną, Miuncheną mačius. Idomų, kad tą mano išpūdi patvirtino syki nuširdūs rusai Rusijos vidury, kai 1915 m. buvome priversti pasišalinti į Smolenską: ten vieną kartą parke susitikau kelis gyvenusius Kaune prieš karą rusų valdininkus; išsikalbėjome; aš sakiau pasiilgęs Kauno, nors jis ir nepuikų miestas. "Ką jūs!" — sako jie — "Kaunas — šaunus miestas! daug švaresnis ir gražesnis už daugumą Rusijos provincinių miestų! Nuvažiuotumėi — sako — į kokią Kostromą ar Kalugą, ar Tverę, ar kitą panašų miestą. Tai įsitikintumėi, jog Kaunas — puik-

kus miestas. Sakysim, jie truputį perdėjo, gal Europos miestų nebuvo matę; betgi anuometinis gubernatorinis Kaunas nebuvo toks jau nu-

(Perkelta į 16 psl.)

Viršuj - Prof. V. Motiekaitis, smuikininkas, jo sūnus A. Motiekaitis, violončelistas, abu iš Compton, Calif., ir pianistė O. Barauskienė, atlikę dalį programos LD parengime Los Angeles, Calif.

Vidury - J. Puodžiūnas (dešinėje) su F. Davis (kairėje) ir Vianne Nicole, atlikę dalį programos LD parengime Los Angeles, Cal.

Žemai - Seserų Piliponyčių trio (iš kairės dešinė: B. Skirienė, E. Stirbienė ir L. Zaikienė), vad. komp. B. Budriūnui padainavęs keletą dalykų LD parengime, Los Angeles, Calif.

Top: Prof. V. Motiekaitis, violin, son A. Motiekaitis, violin chello, and O. Barauskienė, piano. Trio played for "Lithuanian Days" program, Los Angeles, Calif.

Center: Ballet dancers J. Puodžiūnas, J. Davis (left) and Vianne Nicole. "Lithuanian Days" program, Los Angeles, Calif.

Bottom: Singers B. Skirienė, E. Stirbienė and L. Zaikienė, accompanied at piano by B. Budriūnas. "Lithuanian Days" program, Los Angeles, Calif.

P. Gasparaičio foto

Jaunutis Puodžiūnas, Hollywood, Calif., su dviem amerikietėms baletų šokėjoms išpildęs solo šokius lietuvių tautinių šokių pyneį "Subatvakaris", kuris buvo atliktas LD parengime per atvelykį. Šiai šokių pynei muziką parašė komp. B. Budriūnas, tautinius šokius šoko L. Zaikienės vedama liet. tautinių šokių grupė. Nuotraukoje iš kairės dešinė: Sonya Slagerman, J. Puodžiūnas ir Vianne Nicole.

Jaunutis Puodžiūnas and American ballerinas S. Slagerman and V. Nico'e who performed at a recent "Lithuanian Days" musical evening. Music was arranged by B. Budriūnas, dances by L. Zaikis' group.

P. Gasparaičio foto

Kun. M. Kemešis, Elizabeth, N. J., liet. parapijos klebonas, savo ke.ionės metu Europoje aplankė kardinolą Pizzardo, didelį Lietuvos užtarėją.

The Rev. M. Kemešis, pastor of Lithuanian parish in Elizabeth, N. J., shown here on his trip to Europe, where he visited Cardinal Pizzardo, prominent Lithuanian spokesman.

Iš viršaus žemyn - pirmą nuotrauką: Gen. P. Plechavičius, Chicago, Ill., kalba prie pulk. J. Bobelio karsto liet. karių s-gos "Ramovės" vardu. Dešinėje - skautin. Z. Juškevičienė.

Antra nuotrauka: pulk. J. Bobelio laidotuvių dalyvių dalis. Kairėje - velionies artimieji: sūnūs Kazys ir Jurgis, velionies žmona Sofija, duktė Laima ir k.

Top to bottom: Gen. P. Plechavičius, delivers speech at graveside of deceased Col. J. Bobelis, - Chicago, Ill. — Friends attending Col. J. Bobelis funeral. Deceased's relatives stand at left. - Chicago, Ill.

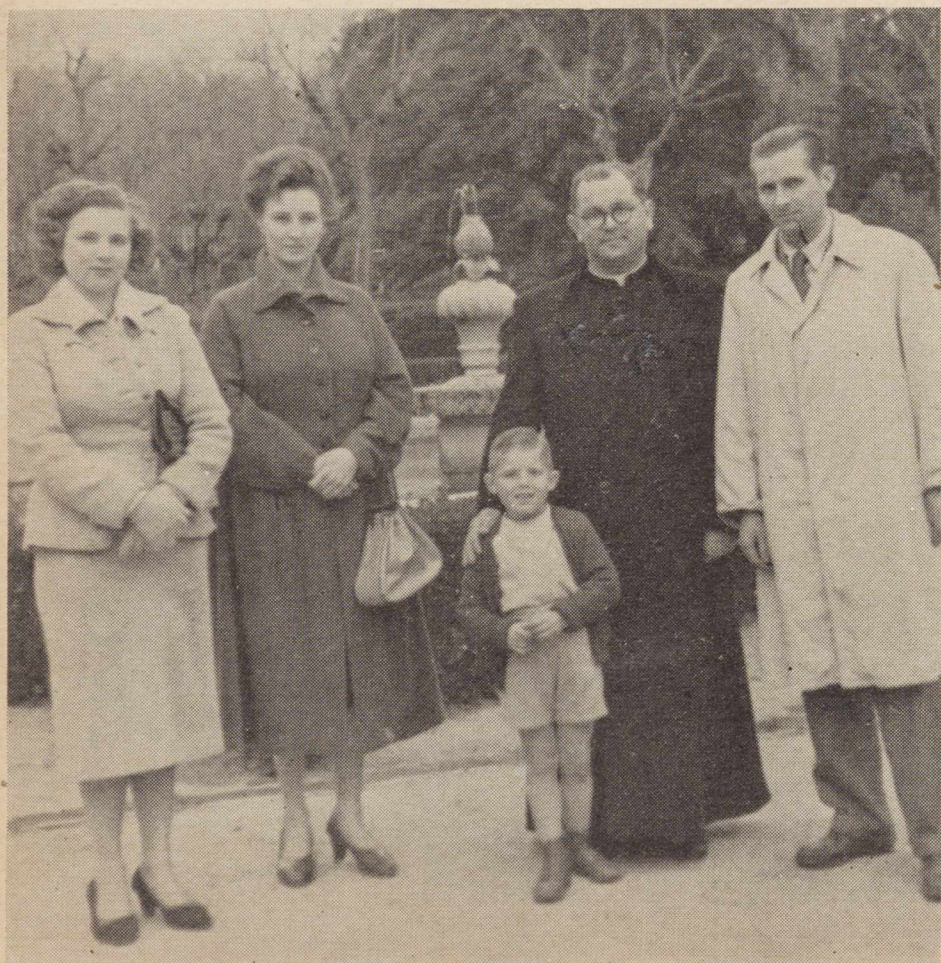
B. L. foto

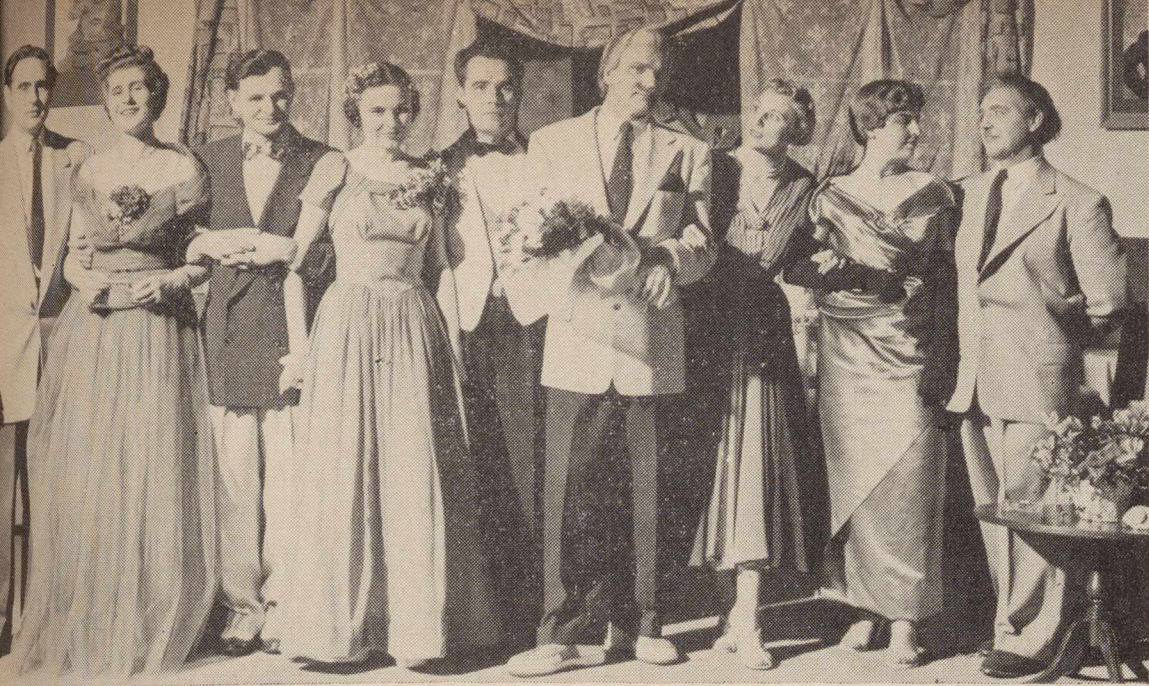
BALFo skyrius Elizabeth, N. J., pravedė rūbų rinkimo vajų ir surinko virš 1000 svarų. Išsiriavusios mašinos prieš išvežant rūbus iš klebonijos į centro sandėlį. Iš kairės dešinė: Subačius, kleb. kun. M. Kemešis, Damijonaitis, komp. J. Žilevičius (vajaus vedėjas), Misiūnas, Kurapka, Savokaitis, Jurevičius ir kt.

Local BALF chapter of Elizabeth, N. J., collected over 1,000 pounds of clothing in drive. Individuals active in drive stand before autos ready to take clothing to main store. Clothing will go to needy in Europe. J. Ribinskio foto

Lietuvių grupelė Madride, Ispanijoje; iš kairės dešinė: G. Mickevičiūtė, S. Rošerytė, kun. K. Patalavičius ir V. Rošeris su sūnumi.

Lithuanians in Madrid, Spain.

Lietuvių Studentų S-gos speciali komisiija, pravedusi 1954 metų rinkimus. Visi nariai iš Clevelando, Ohio; iš kairės dešinė: R. Bajoraitis, J. Vyšniauskas, N. Vedytė, V. Juodvalkis ir J. Kazlauskas.

Special committee of the Lithuanian Students Society, which handled and supervised the 1954 elections. All members are from Cleveland, Ohio.

Linden, N. J., scenos mėgėjai, suvaidinę balandžio 24 d. 3 v. komediją "Buridano asilas". Iš kairės dešinė sėdi: Meiuvienė, Naumaiskis, Bakšytė; antroje eilėje: Šaltenis, Varneckas, Petrutis (režisiorius), Kvedaras (dekoratorius), Statkevičius ir Prapuolenis.

Linden, N. J., theatre group who gave play **Buridano Asilas** on April 24, 1954. V. Maželio foto

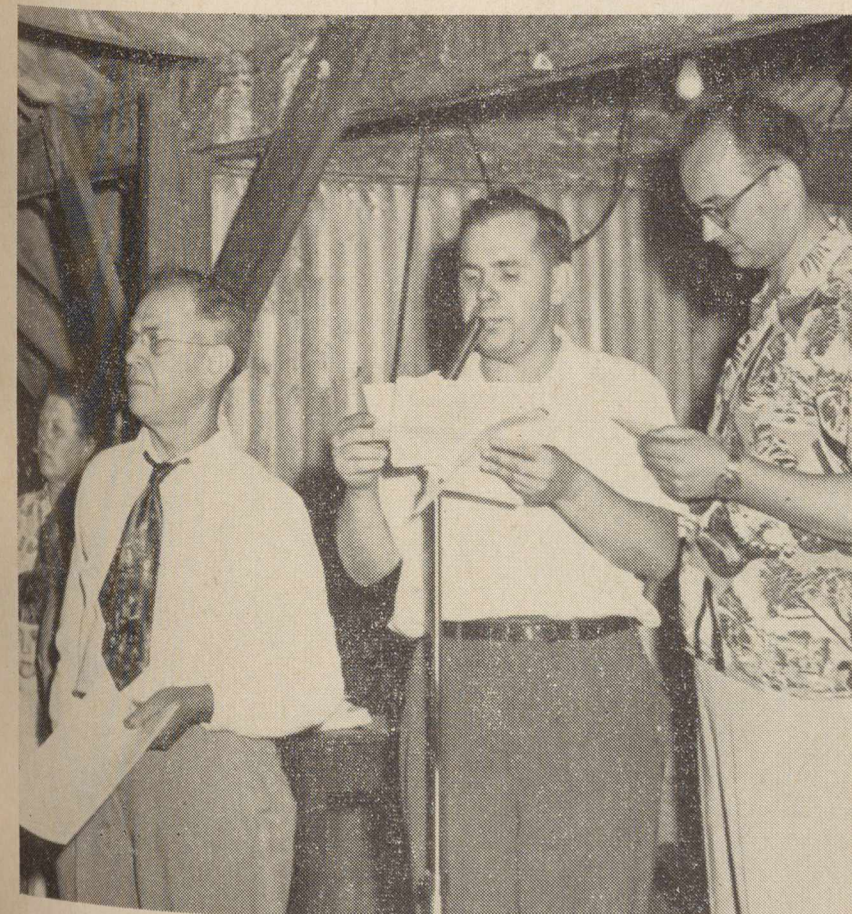
Viršuje: Los Angeles, Calif., St. Šimkaus vardo ansamblio vaidintojai, gegužės 1 ir 2 d. suvaidinę vietos parapijos salėje "Mokyklos draugus". Iš kairės dešinė: K. Barauskas, A. Dūdienė, P. Gasparaitis, E. Dovydaitytė, V. Kairys, rež. J. Kaributas, V. Blinkienė, D. Pulkauninkaitė ir V. Dovydaitis.

Top: Principals in the play **Mokyklos Draugai** (School Friends) presented by members of the St. Šimkus singers, May 1-2, Los Angeles, Calif.

P. Gasparaičio foto

Žemai: Brocktono, Mass., jaunieji ateitininkai duoda įžadą; iš kairės dešinė: V. Bakaitis, V. Venškauskas, R. Sužiedėlis, G. Seniuta, A. Pareigis, A. Sužiedėlis ir S. Daniusevičius.

Bottom: New members of the Ateitininkai organization take oath, Brockton, Mass.

Detroito, Mich., lietuvių radijo programos direktorius R. Vaitka (vidury) su J. Valuku ir J. Augustaičiu (dešinėje) radijo programos pėniko metu. Lithuanian radio program director R. Vaitka (center), J. Valukas and J. Augustaitis (right) at picnic given by program, Detroit, Mich.

NAUJOS KNYGOS

Prel. L. Tulaba, "KAD KŪRENTŪSI" (pamokslai). Išleido prel. P. Juras, Roma, 1954. 242 psl.

Paulius Jurkus, PAVASARIS PRIE VAR-
DUVOS (novelės). Išleido Liet. Knygos Klu-
bas, Chicago, Ill., 1954. 174 psl. Kaina
2,50 dol.

Antanas Maceina, SAULĖS GIESMĖ, Šv.
Pranciškus Asyžietis kaip krikščioniškojo
gyvenimo šauklys. Išleido prel. P. M. Ju-
ras, Brooklyn, N. Y., 1954. 454 psl.

Liudas Zeikus, LAIPTAI Į TOLUMAS. Iš-
leido Liet. Knygos Klubas, Chicago, Ill.
242 psl. Kaina 2,50 dol.

F. M. Dostojevskis, NUSIKALTIMAS IR
BAUSMĖ, šešių dalių romanas su epilogu.
Antras leid. Išleido Nemunas, 3153 So.
Halsted St., Chicago 8, Ill. 258 psl.

ŽALGIRIS, istorijos apysaka iš Vytauto
D. laikų. Pagal Chruščovo - Sokolnikovo
romaną parašė Juozas Sužiedėlis. Išleido
Nidos Knygų Klubas, 3, Southern Row,
London, W. 10, England. 126 psl.

PARĖMĖ LD PINIGINE AUKA

J. Stanis, Jamaica, N. Y. - \$25.00; Kun. P.
Sabulis, Hartford, Conn. - \$10.00; S. L.
Fabian, Hollywood, Calif. - \$15.00; A.
Sulaitis, Waterbury, Conn. - \$15.00; Kas-
sales, Long Beach, Calif. - \$10.00; K.
Baltus, Los Angeles, Calif. - \$4.00; A.
Lučauskas, Philadelphia, Pa. - \$1.00; J.
Gintvainis, Philadelphia, Pa. - \$1.00; Rev.
T. Žiūraitis, Metuchen, N. Y. - \$1.00; V.
Čiuprinskas, Windsor, Ont. - \$1.00; S. J.
Paltus, Los Angeles, Calif. - \$1.00; M.
Yokubiniene ir S. Derviniene, Toronto, Ont.
- \$4.00; St. Mōdzeliauskas, Brooklyn, N.
Y. - 5.00.

NEPAMIRŠKITE GRAŽINTI LAIMĖJIMŲ BILJETŲ ŠAKNELIŲ

Šių metų LD laimėjimai, kurių bilietėliai
išsiuntinėti gegužės mėnesį, bus praveda-
mi LD metinio pikniko metu liepos 18 d.,
Reseda, Calif., parke. Kaip jau visiems ži-
noma, skiriamos 25 vertingos dovanos.
Laimėtojai ir visi LD rėmėjai, prisuntę
šakneles su pinigais, bus skelbiami rug-
sėjo mėn. numeryje.

LD Leidėjas

EVA IR JONAS STANIAI,
Jamaica, N.Y.,

atostogų metu apsistoję Hollywood, Calif.,
sveikina iš ten

Inž. A. Novickį, jo žmoną Birutę ir
šeimą.

PADĖKA "LIETUVIŲ DIENŲ" VAKARO TALKININKAMS

Gegužės 25 d. LD rengtas vakaras pra-
ėjo sėkmingai. Prie koncerto pasisekimo
daug darbo įdėjo: Ona Barauskienė, Br.
Budriūnas, Ruth Buell, prof. V. Motiekaitis,
Alg. Motiekaitis, Vianne Nicole, Jaun. Puo-
džiūnas, B. Skirienė, E. Stirbienė, Sonya
Slagerman, Leon Varkas, L. Zaikienė ir
visa tautinių šokių grupė, kuria sudarė:
I. Bertulytė, S. Dobkevičiūtė, E. Dovydai-
tienė, A. Glazė, N. Kades, V. Mitkutė, V.
Muchlia, D. Pulkauninkaitė, J. Saltenytė,
B. Seliukas ir M. Slenytė.

Šeiminkės ir kiti talkininkai: Baturienė,
J. Juknevičiūtė, Leonavčienė, T. Skėmienė,
O. Vilkenė, S. Vilkaitė, Vyšniauskienė,
R. Žvirblinė, B. Katauskas, J. Leonavičius,
J. Petruškevičius, M. Starkus, J. Urbonas,
M. Wisneski, P. Žvirblis ir F. Žukauskas.

LD Leidėjas

KAUNAS...

(Atkelta iš 13 psl.)

skurdęs. Kad nebūtų jo varžiusi
tvirtovė, jis būtų išaugęs daug di-
desnis, būtų daug labiau išsivysčiu-
si pramonė bei prekyba, ir jis būtų
gerokai pralobęs bei pagražėjęs jau
prieš pirmąjį karą, ir Nepriklausomo-
moji Lietuva būtų iš jo padariusi
dar gražesnį miestą, ypač jei nebū-
tų buvusios tos nelemtos bolševikų
geležinės uždangos. Kauno geogra-
finė padėtis puiki: jis visuomet bu-
vo svarbus prekybos punktas. Apie
1914 metus suinteresuoti sluogsniai
jau kėlė klausimą sureguliuoti Ne-
muną, kad galėtų į jo uostą ateiti
net nedideli jūros laivai.

Ir kultūros atžvilgiu Kaunas sto-
vėjo jau anuomet labai palankioj
vietoje: per jį ejo svarbieji keliai iš

vidurio bei vakarų Europos į Peter-
burgą bei Maskvą. Tad pakeliui čia
dažnai sustodavo įžymios meninės
jėgos patenkinti minėtųjų įgulos ka-
rininkų bei augštesniųjų valdininkų
meniniams interesams, ir neseniai
anuomet pastatytame miesto teatre
(tame pat, kur ir nepriklausomais
laikais) tekdavo ir man išgirsti gar-
sių dainininkų bei gerų orkestrų, o
ir iš Peterburgo bei Maskvos susi-
laukdavom gerų muzikantų bei teat-
ro, net operos, net atskirų garsių
chorų, kaip va - Archangelskis.

O kaip su lietuviškąja anuometine
kauniške kultūra? Lig 1914 metų
buvo jau užsimezgsios gajos už-
uomazgos. Tiesa, lietuvių kalbos
viešajame gyvenime ar gatvėse ne-
ką tegalėdavai išgirsti, nebent baž-
nyčiose. Šiaip jau vyravo rusų, lenkų,
iš dalies žydų kalba. Net skaudu
būdavo. Betgi ir lietuviai su savo
kalba buvo pradėję visur veržte
veržtis. Svarbesnieji lietuviybės ži-
diniai buvo anuomet Kauno Kunigų
seminarija su Maironiu rektorium
ir tokiais lietuviais profesoriais,
kaip P. Januševičius, J. Skvireckas,
K. Paltarokas, K. Šaulys. Maironis
su tuo štabu drąsia griežta ranka
pasuko seminarijos kursą lietuvi-
ybės keliu; vysk. G. Cirtautas, o vė-
liau P. Karevičius visai tam pritarė.

Antrasis lietuviškosios kultūros
židinys buvo š. Kazimiero Draugija,
kurios pirmininkas A. Dambrauskas-
Jakštas su savo padėjėjais A. Alek-
na, A. Maliauskiu, J. Bikinu, P. Do-
geliu, Dobužinskiu ir kitais, leids-
mas eilę laikraščių bei daugybę kny-
gų, varė gilią lietuviškosios kultū-
ros vagą.

Trečiasis įžymus lietuviybės židi-
nys buvo susidaręs aplink Karmeli-
tų kleboną K. Olšauskį, kuris griež-
tai ėmė gniauzti nevykusiai ten iš-
bujojusią lenkystę, ikūrė ir plačiai
išplėtė "Saulės" draugiją, įsteigė
Mokytojų seminariją ir pastatė ža-
liakalnyje monumentalinius "Saulės"
rūmus, kurie anuomet iš tolo vieš-
patavo Kauno vietovaizdy. Apie tą
K. Olšauskį, taip tragiškai žuvusį,
verta būtų kuomet plačiau pakal-
bėti, nes juk jis labai ir labai daug

yra padaręs Lietuvos bei jos kultū-
ros naudai. Čia paminėsiu vieno vie-
nų dalykėlių: pirmojo Pasaulinio ka-
ro metu kalbėjau su vienu rusų in-
tendantūros karininku; jis sakęs ap-
žiūrėjęs "Saulės" rūmus, nes reikė-
jė ryžtis, ar juos griaut, ar ne, ka-
dangi jie galėtų padėti vokiečiams
orientuotis, jeigu šie apgultų Kau-
ną; rūmai esą nuostabiai pastatyti,
kas esąs jų statytojas ir kiek rū-
mai atsėję? Aš pasakiau, kad kun.
K. Olšauskis, o rūmai galutiniai at-
seisią apie 180 tūkstančių rublių.
Karininkas atsakė: pasveikinkit tą
kun. Olšauskį: jis darbą atliko ne-
paprastai gerai ir sugebėjo apseiti
su tokia, palyginti, maža suma; gi-
di, jei mes, armiečiai, būtume tokius
rūmus pastatę, būtų atsėję dukart
daugiau! Ir dar vienas dalykėlis:
anuomet teko man skaityti žinomojo
lenkų vyskupo Niedzialkowskio "Ke-
lionę į šventąją žemę"; ten jis ste-
bėdamasis pasakoja, kaip vienas
karmelitas (remiant visam katalikiš-
kam pasauliui) surinkęs nepaprastai
didelę sumą - 300 tūkstančių aukso
frankų — ir pastatydinęs didžiulį
vienuolyną ant Karmelio kalno! Vi-
sas pasaulis stebėjosi.. Na, o mūsų
Olšauskis iš saujelės Europos bei
Amerikos lietuvių surinko su vir-
šum 500 tūkstančių frankų ir pasta-
tė dar puikesnius rūmus — ir pa-
sauli nė lapė nesulojo!

Reikia paminėti dar vieną didelį
lietuviybės židinį Kaune — tai ap-
link kun. P. Dogelį besisukančią
"Pavasarininkų" organizaciją, ap-
link š. Kaz. Draugiją su Jakštu bei
Dovydaičiu "Ateitininkų" organiza-
cija, aplink prel. Januševičių su Ko-
belinskaite bei Stanelyte Kat. Mo-
terų draugija. Paminėtina dar Ol-
šausko Mergaičių Seminarijėlė su
pedagogu Poderiu ir k. Ir, galop,
Čekanauskaitės namų ruošos mo-
kykla mergaitėms, su didele vieša
valgykla.

Negaliu praleisti nepasakęs po po-
rą žodžių ir apie atskirus asmenis,
anuomet palaikiusius lietuviybę Kau-
ne: tai - įžymus pedagogas (A.?) Vo-
kietaitis, "Saulės" Mokytojų semi-
narijos direktorius, ir S. Čiurlionie-
nė, tos seminarijos mokytoja; daili-
ninkas Ig. Šlapelis; "Hamleto" ver-
tėjas adv. Šamojauskas; dakt. Ston-
kus, "Saulės" Draugijos valdybos
narys ir finansinis rėmėjas; na, ir
dr. Jono Šliupo brolis dr. Rokas
Šliupas, Kunigų seminarijos gydyto-
jas, apie kurį juokauta: kaip Jonas
sėkmingai gadina kunigams sveika-
tą, taip sėkmingai Rokas ją jiems
atitaiso.. Dar seminarijoje būdamas,
syki nuėjau pas dr. Roką pasitarti
dėl nervų, kurie buvo stipriai suirę.
Sakau jam: jaučiuos taip, lyg kad
eičiau iš proto. Nebijok, atkerta ji-
sai, jei tikrai eitumei iš proto, tai
nesijaustumei! Viskas praeis, kai
išeisi iš seminarijos į provinciją ir
pasilsėsi. O dabar — še, receptas
(bromas, rodos, dar su kitais gerais
daikteliais).. Parsinešiau iš vaistinės
— gėriau — pasidarė, rodos, geriau,
bet veide suklestėjo puškai..

Vadinas, ir aš anuomet sukinė-
jau po Kauną. Na, kaip gi to bū-
čiau nepaminėjęs!

Los Angeles, Calif., Šv. Kazimiero lietuvių
parapijos komitetas; pirmoje eilėje iš kai-
rės dešinėn: V. Mikuckas, F. Žukauskas,
kleb. kun. J. Kučingis, F. Speecher; antroje
eilėje - P. Gražis, D. Slenis, B. Dudor, B.
Papsis, M. Wisneski; trečioje eilėje - J. P.
Kiškis, E. Bartkus, J. Markus ir V. Prižgintas
St. Casimir's Lithuanian parish committee,
Los Angeles, Calif.

P. Gasparaičio foto

Officers of the Baltic Women's Council.

Pabaltijo Moterų Tarybos vadovybė; iš kairės dešinė: latvė Elija Druva, pirm. Ligija Bieliukienė ir estė Hall Jurma. Birželio liūdnyų įvykių proga Taryba išsiuntinėjo amerikiečių spaudai ir įstaigoms tūkstančius laiškų, duodama reikiamų informacijų apie dabartinę padėtį Pabaltyje.

V. Maželio foto

The Soviet Annexation of Lithuania

DR. P. DAUŽVARDIS, Chicago, Ill.

The Russians occupied Lithuania on June 15, 1940. On that day huge numbers of Soviet troops marched into Lithuania and Deputy Commissar for Foreign Affairs Dekanozov arrived from Moscow to act as political administrator. On the very same day President of Lithuania Antanas Smetona appointed a premier to replace resigned A. Merkys, and then departed from Lithuania in protest against the illegal acts of the Soviets. Merkys remained in Lithuania as acting president in accordance with section 71 of the Constitution. In this capacity he did not have the authority to carry out the principal functions which, according to the constitution, only the president can perform; Merkys still was the premier and could not appoint another premier to take his place, so that Merkys could not and did not appoint Paleckis to the premiership. Dekanozov, Deputy Commissar for Foreign Affairs of the Soviet Union, appointed Paleckis to be the new premier.

Moscow-appointed Paleckis was not a representative of Lithuania, but of Moscow—the appointer. Moscow did not have the rights and authority of the president of Lithuania and could not, therefore, appoint a premier and president for Lithuania—by this illegal act the Soviet Union committed an act unjustifiable by any law.

Appointed and kept enchained all the while by Moscow, Paleckis carried out the will not of the president of Lithuania or of the Lithuanian nation, but of the occupant and his agents Dekanozov and Pozdniakov. Each of his acts was and is illegal—without any juridical significance.

Paleckis did have the right or authority to dissolve the Lithuanian government and diet and to call elections for a new diet.

His surrender to and carrying out the orders of the occupants was a continuation of the treachery of June 15th. Paleckis and some of his co-workers were and still are the tools and puppets of the occupants. They do only what they are ordered to do by Moscow:

their actions are those of Moscow. One of these acts was the dissolution of the lawful Lithuanian Diet and the creation of an illegal "people's diet."

In the first place, as an agent of Moscow Paleckis had no legal right or prerogative to dissolve the Lithuanian Diet and to call elections for a new diet. Therefore, the "elections" called and held in his name have no parliamentary significance; the illegally-created "people's diet" was nothing more than a committee of the occupants and Communists. This committee, called the "people's diet", was composed of communists and persons considered undangerous to the occupants. It was created by appointed "candidates" and by compulsory and terroristic "voting". The candidates were appointed by a "Workers' Association" created for the "elections". There were only as many candidates nominated as there were diet seats to be filled. No one was allowed to name any other candidates. Only the candidates appointed by the Association—or the occupants, to put it bluntly—were "patriots", all others were "enemies of the people". Their candidates were by the same token deputies to the "diet". The voters did not have to vote for them, because they had already been "elected" by the nominators.

Voting or not voting by the public did not affect the situation in the least. Former members of the occupant-created government admit that despite the enforced compulsory voting, there were no more than 16 to 18 percent valid ballots cast; despite this, the promoters of the "elections" announced that 95.5 percent of the voters had voted for their candidates (there were no others). This falsification is proven by the fact that these "election returns" were wired to one London newspaper on the evening of Sunday, July 14, while the votes were not yet tallied because the "elections" had been extended for one day more, July 15. On that day the voters were forced to go, and even transported, to the polling places to vote, since the

Dr. P. Daužvardis, Lithuanian Consul and Lithuanian American civic functionary, Chicago, Ill. (See article on Page 17.)

Dr. P. Daužvardis, Chicago, Ill., Lietuvos konsulas ir žymus Amerikos lietuvių veikėjas. Žiūr. jo str. 17 psl. P. Urbučio foto

number of voters the first day had been very small, even though it had been a Sunday. This is a proven fact as witnessed by American and Lithuanian citizens who were living in Lithuania at that time and are now residing in the United States.

These queer and unlawful "elections" were announced and campaigned under the cry: "On the historic day of July 14 we must go to the polls in a united and close front and elect honorable representatives able to express the genuine will of the people and their aspirations to strengthen and broaden the genuine friendship with the great Socialist Republic of the Soviet Union."

"We call upon all decent Lithuanian citizens and patriots... to vote for only those candidates who are determined and able to untiringly and continuously fight for these demands in our platform: friendship of the Lithuanian Republic's and the Soviet Union's nations and a firm and unbreakable union between the Republic of Lithuania and the Union of Soviet Socialist Republics."

Notice that in the pronouncement and platform nothing is said anywhere about the incorporation of the Republic of Lithuania into the Soviet Union—there is only talk about friendship with the Soviet Union and its nations.

Speaking in Kaunas on July 11 Paleckis himself stated that the purpose of the newly-created Lithuanian Workers' Association, which

(Continued on Page 20)

JOY OF LIVING

In an age that tends increasingly toward gloom, horror and mathematical coldness in art, the painter who makes a critical success with warm and happy pictures is an exception. Such an artist is Vytautas Kasiulis, 36, a refugee from Lithuania, whose one-man show in Paris recently was a solid hit with critics and buyers alike.

Collectively titled *Joy of Living*, Kasiulis' 27 canvases are all nostalgic, tender scenes with an old-fashioned sentiment about them reminiscent of the designs in petit-point footstool covers. *Harmony* shows two blonde maidens sitting together on a fringed sofa, both playing the same guitar. *Prelude* is an idyllic rural scene, with meadows, trees and a clear blue pond; a graceful boy and girl are about to eat a picnic lunch in *The Portrait*, Kasiulis mildly lampoons his own profession; he shows a grave, bearded artist painting a mirror-like portrait of a model gaily dressed in red and green. All of Kasiulis' paintings are done in a technique that uses a jet-black-underpainted background to accentuate the lightness of the colors. And all his pictures, with the exception of six gay still lifes of flowers and fruit, deal with his favorite subject matter: slightly ridiculous but lovable lower-middle-class people, treated by the artist with gentle irony.

Painter Kasiulis is as gentle and unpretentious as the characters of his paintings—and as much a victim of hard knocks as they. Before 1943 he taught drawing at the Fine

(Continued on Page 20)

Artist V. Kasiulis, Paris, France, shown here with one of his paintings. "Time" published a fine article on him in a recent issue. We reproduce it on this page in full.

Dail. V. Kasiulis, Paryžius, Prancūzija, prie vieno iš savo darbų. Neseniai jis turėjo savo kūrinių parodą Paryžiuje. Amerikiečių žurnalas "Time" davė šia progą apie dail. Kasiulį puikų straipsnį, kurį perspausdiname šiame puslapyje.

Artist V. K. Jonynas and family, Jamaica, N. Y. (More about Jonynas on Page 19.)

Dail. V. K. Jonynas su žmona ir dukra Giedra, Jamaica, N. Y. Plačiau apie jį žiūr. 19 psl.

V. K. JONYNAS

Lithuanian Graphic Artist

by ALEKSIS RANNIT,
Jamaica, N. Y.

The contribution of Lithuania to modern culture, particularly in the field of art and poetry, is of notable importance.

Distinguished Lithuanian - born creative personalities include Chaim Soutine, Jacques Lipchitz, Bernard Berenson, O. V. de L.-Milosz, Jurgis Baltrušaitis, William Zorah, Ben Shahn and many others. Their art became well known because they worked essentially in the great world centers, far from their native country. Whereas the works of such men as the great Lithuanian painter M. K. Čiurlionis (1875 - 1911) who created abstract compositions seven years before Kandinsky, still awaits western discovery.

V. K. Jonynas belongs to the group of outstanding Lithuanian artists who came to the United States between 1948 and 1952.

The work that this graphic artist presents to us is, in form and content, disciplined by his clear, logical thinking, his modern-classicist formulation.

Jonynas began as an aesthetic, idealizing realist. About 1947 a remarkable change took place in his work. Since then the artist offers us instead of a description of nature, its poetic invocation. His more recent works are fresh variations on one theme—"movement". Indeed, the preservation of the fleeting moment invariably gains depth in his work and is developed into a new graphic style. Jonynas has arrived at the conviction that for him "omission" constitutes one of the most important elements. It is

the result of a sensitivity which knows where to stop in simplifying nature and in omitting unessential features. For omission is only half the task—creative selection and transformation is the other, more difficult part.

The sureness with which Jonynas avoids any trespass in that direction is the mark of his good taste. However unrealistic the appearance of a drawing, it is always based on a creative visual experience. His most recent graphic productions and the watercolors created in America, both contain and go beyond the fugacious day; dualism is the dominant element. Mathematical precision and rhythm are their magical formula, are the essence of the intuition that has created them.

The artist aspires to ascend from mere technique to the mythical spirit, and drawing and color obey a poet's passion. Here we are presented with a natural panorama which is no longer concerned with objects and human beings but with a "totality" in the vortex of which man may be submersed. And where nature overwhelms him Jonynas remains great.

The artist was born on March 16, 1907, in Udrija, in the country of Dzukija (Southeast Lithuania). In 1927 he graduated from the National Art College in Kaunas. In 1931 he went to Paris for further studies which he completed in 1935 at the Conservatoire National des Arts et Metiers and at the Ecole Boule.

In 1935 the Gallery Zack held the first exhibition of his graphic work. He then returned to Kaunas and taught graphic art and wood sculpture at the Art College of which he was later appointed director. In 1936 he became Head of the Public Service for the Protection of Art Memorial.

At the Paris World Exhibition of

Europa (wood-cut) by V. K. Jonynas

Europa (medžio režinys) / V. K. Jonynas
V. Maželio foto

1937 Jonynas was awarded two Gold Medals, one for his woodcuts, the second for his posters. For his furniture designs he received an

honorary diploma.

In 1938 he was made Officer of the Legion of Honor by the French Government.

In 1940 he received the Lithuanian National Prize for his illustrations of "The Seasons" by K. Duonelaitis. Later he created the illustrations for Goethe's "Werther", for "Hamlet", for Merimee's "Lokis", for O. V. de L.-Milosz's "Miguel Manara", and for Goethe's "The Siege of Mainz."

Among his one-man shows particular mention must be made of those held in 1944 in Riga, in 1946 in Freiburg (Augustiner-Museum), in 1947 in Tuebingen (Kunstgebäude), and in 1949 in Paris (Gallerie Ariel).

His work is represented in the Museum of Vytautas the Great in Kaunas, in the Art Museum in Vilnius, in the National Museums of Fine Arts in Riga and Tallinn, and in the National Goethe Museum in Weimar, as well as in the Amsterdam City Museum, in the Library of Congress in Washington, and in many noted private collections.

In 1946 he founded in Freiburg (Germany) the Foreign Artists' Institute of Fine Arts, whose head he remained until 1950. From 1950 until the end of 1951 he was Art Consultant to the French High Commission in Germany. In December, 1951, he came to the United States and is now instructor at the Catán Rose Institute of Fine Arts, Jamaica, New York.

Restaurant Flowers (water color) by V. K. Jonynas
Restorano gėlės (akvarelė) / V. K. Jonynas

V. Maželio foto

Fall (water color) by V. K. Jonynas
Ruduo (akvarelė) / V. K. Jonynas

V. Maželio foto

Interior of Aurora Portals (Aušros Vartai) church, Worcester, Mass. Pastor is the Rt. Rev. K. A. Vasys, recently elevated to the rank of Domestic Prelate. (See other photos on this page.)

Aušros Vartų bažnyčios vidus, Worcester, Mass. Ilgametis tos parapijos klebonas ir žymus lietuvių darbuotojas kun. K. Vasys, kuris neseniai buvo pakeltas į prelatus. Žiūr. kitas dvi nuotraukas šiame puslapy.

THE SOVIET ANNEXATION

(Continued from Page 18)
appointed all of the candidates to the "people's diet", was:

"...the union of all decent working people of Lithuania, of all citizens regardless of differences of nationality or religion and views, which meets the desires of the great warriors, the great patriots from the most ancient times—let us say even the years of Aušra and Varpas, the year 1905, the efforts during the wars and in the period of independence to unite Lithuania, to unite the nation. This union was difficult to accomplish and demanded many sacrifices.

"These sacrifices are holy, we shall always recall them and pay homage to them with a moment of silence. 'There can be no better monument to the heroes than the achievement of their ideals'—says Janonis. We shall erect monuments to them and place wreaths on their graves, we shall establish a museum of peoples' wars and we shall publish their works. But first we shall today carry out their ideals: the union of all for a common cause, the cause of Lithuania's working people. We can do this through the deed of July 14, through the elections to the People's Diet."

Dr. A. Garmus, Mayor of the City of Kaunas and a candidate to the "people's diet", in an interview with reporters (see Lietuvos žinios, July 13, 1940) said this about the duties of the "people's diet":

"It will be the task of the People's Diet to abolish the social inequalities which took form under the former regime and the former Nationalist parliament.

"Every member of the People's Diet will have to be concerned that Lithuania remain independent in the future, naturally, on friendliest terms with our mighty guardian

the Soviet Union and the leader of her nations, the great Stalin who, it can be expected, will not only not allow disorder in Lithuania, but that the reforms being carried out be effected more along evolutionary lines."

The election platform, the speeches by the leaders and the candidates' statements all accented greater liberties for the citizens, improved social, economic and cultural living, a more certain and secure tomorrow for the nation and state—nowhere and never before the "elections" and during the elections was there any hint about the deliverance of the nation and state to giant Russia or its Soviet Union.

(Continued on Page 22)

Top: Bishop J. J. Wright, D. D. blesses new chapel of Lithuanian nun's convent in Aušros Vartai parish, Worcester, Mass.

Bottom: Bishop J. J. Wright, D. D. blessing nun's chapel in Aušros Vartai parish, Worcester, Mass. Right: Pastor K. A. Vasys; left, on steps: nuns of convent.

Viršuje: Worcester, Mass., vysk. J. J. Wright, D. D., šventina naujai pastatyto Aušros Vartų lietuvių parapijos seserų vienuolyno koplytėlę. Kairėje parapijos klebonas prel. K. A. Vasys, dešinėje - parapijos vikaras ir Lietuvos Vyčių veikėjas kun. J. C. Jutkevičius.

Žemai: Worcester, Mass., vysk. J. J. Wright, D. D., šventina Aušros Vartų parapijos seserų vienuolyno pastatą. Dešinėje - parapijos klebonas prel. K. A. Vasys, kairėje ant laiptų - lietuvės vienuolės.

Klebonas kun. K. A. Vasys į prelatus buvo pakeltas 1954 metų vasario 1 d., o iškilmingas pagerbimas įvyko gegužės 30 d. Jau 25 metais, kaip prel. K. A. Vasys klebonauja Aušros Vartų parapijoje. Gimęs 1888 metais Lietuvoje, kunigystės mokslus baigęs Seinuose ir studijas gilinęs Montrealyje, Kanadoje. Atvyko į JAV 1911 m.

JOY OF LIVING

(Continued from Page 18)

Arts School in Kaunas, the capital of his native Lithuania. Then the Nazis shipped him off as a slave laborer to an East Prussian farm. There Kasiulis milked cows and painted portraits of local German bigwigs, a service for which he was rewarded with extra food rations. After the war, helped by sympathetic Allied officers, he made his way to Paris, where he got a job as a nightwatchman. By night he patrolled a radio shop with a revolver; by day he visited the galleries, marveled at the works of the French impressionists.

Kasiulis had his first one-man show in 1949, promptly sold all 23 paintings in the exhibit. Last fall 50 portfolios of his lithographs quickly sold out, and in the last six months, Manhattan's Museum of Modern Art has bought three of his paintings. The pictures in last week's show were also selling well, at around \$200 each, and the critics enthusiastically hailed Kasiulis as an oasis of joy in a desert of gloom and pessimism.

Kasiulis himself thinks that it is high time both people and painters gave more attention to the joys of living. Says he: "People are worrying too much. After all, what do we really need? A room, a bed and one square meal a day. There is still plenty of sunshine around."

(Time, May 17, 1954)

LITHUANIANS MAKE NEWS

M. Krupavičius, President of the Supreme Committee for Liberation of Lithuania, and K. Žalkauskas, Chairman of the executive board of the same organization, came for a three-month visit to the U. S. on May 4. During their stay in this country they are going to have several conferences with Lithuanian American functionaries and representatives of the U.S. government dealing with the liberation of Lithuania.

On May 8, 1954, M. Krupavičius appeared before a congressional committee, headed by Rep. Charles Kersten, investigating the seizure of the Baltic States and other countries by the Soviet Union. During his testimony M. Krupavičius depicted the ordeals of Lithuania since 1939 and thanked the U. S. government for its great help in Lithuania's fight for freedom.

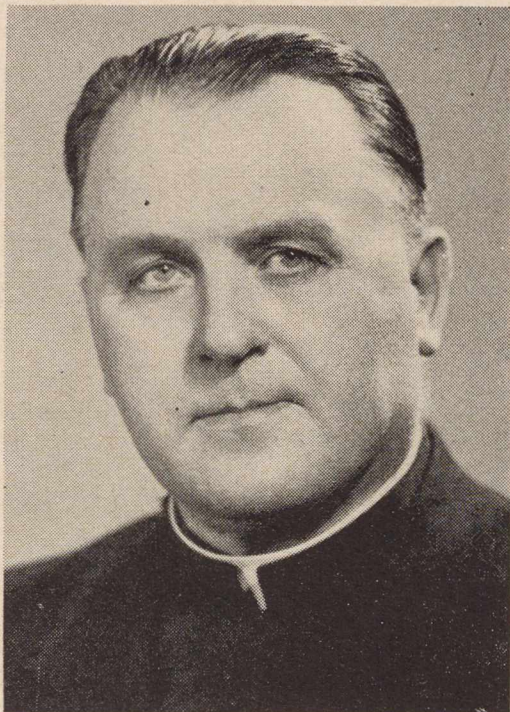
On May 18 and 19, 1954, M. Krupavičius and K. Žalkauskas held a two-day conference with American Lithuanian leaders in the city of New York. L. Šimutis and Dr. P. Grigaitis, president and secretary respectively, represented the American Lithuanian Council; the Committee for a Free Lithuania, with headquarters in New York, N. Y., was represented by V. Sidzikauskas,

president of this body, and other members; J. Budrys, Consul General of Lithuania in the U.S. also took part in this conference. Conference dealt with questions pertaining to the liberation of Lithuania.

Artist V. Ratas, Perth, Australia, participated at the Festival Exhibition of Contemporary Australian Art among 70 Australian artists with his two works: "Silver Night" and "Sheep".

J. Boley, New York, N. Y., past president of the Knights of Lithuania, appears often on TV. He recently appeared with Rod Brow of the Rocket Rangers.

Canon Dr. J. B. Končius, Bronx, N. Y., President of the United Lithuanian Relief Fund of America, arrived in Paris, France, on May

The Rev. B. P. Sugintas, born 1895, ordained to priesthood 1919, in Kaunas, Lithuania. A high school chaplain in Lithuania, he left for Sao Paulo, Brazil in 1931 and was active there in church and civic affairs until his coming to the U. S. in 1949. — Chicago, Ill.

Kun. B. P. Sugintas, Chicago, Ill., gimęs 1895 metais, kunigu įšventintas 1919 metais Kaune. Gimnazijų ir aukštesniųjų mokyklų kapelionas Lietuvoje, gabus organizatorius. 1931 metais išvykęs į Braziliją, kur Sao Paulo mieste pastatė bažnyčią, rūpinosi lietuvių kultūrine veikla, rėmė švietimo institucijas. Prieš karą buvo grįžęs Lietuvon, į JAV atvyko 1949. Parūpino virš 450 tremtiniais darbo ir buto garantijas.

VALLEY WILLYS CO.

7056 RESEDA BLVD.
RESEDA, CALIF.

Authorized Kaiser - Willys Dealer
Specializing in Fine Used Cars
of Any Make

Before You Deal on Any Car
Call or Stop in and See

Art Lelles

DI 2-5107

Left: Odeta Albina Pridotkaitė, women's section editor of the "Australia Lithuanian" newspaper and linotypist - Adelaide, Australia.

Right: Jurgis Glušauskas, founder, publisher and editor-in-chief of the "Australia Lithuanian", a newspaper founded five years ago. - Adelaide, Australia.

Kairėje: Odeta Albina Pridotkaitė, Adelaide, Australija, "Australijos Lietuvio" moterų skyrelio redaktorė ir linotipininkė, bene vienintelė šios specialybės moteris Australijoje, nes čia šį darbą atlieka tik vyrai.

Dešinėje: Jurgis Glušauskas, Adelaide, "Australijos Lietuvio" įsteigėjas, vyr. redaktorius ir leidejas. "Australijos Lietuvio" buvo įsteigtas prieš 5 metus.

12. He went to Europe as representative of this Lithuanian organization and also as representative of the CARE Co. While in Paris he was received in special audience by Cardinal Maurice Feltin.

A French - Baltic Committee was recently formed in Paris, France. Its purpose: to study questions pertaining to the Baltic States. E. Pezet, vice-president of the French Senate, was elected Chairman.

J. Ramanauskas, Buenos Aires, Argentina, civil engineer by profession, was elected President of the Lithuanian Community of Argentina

If You Will Need Any Kind
of Liquor

CALL

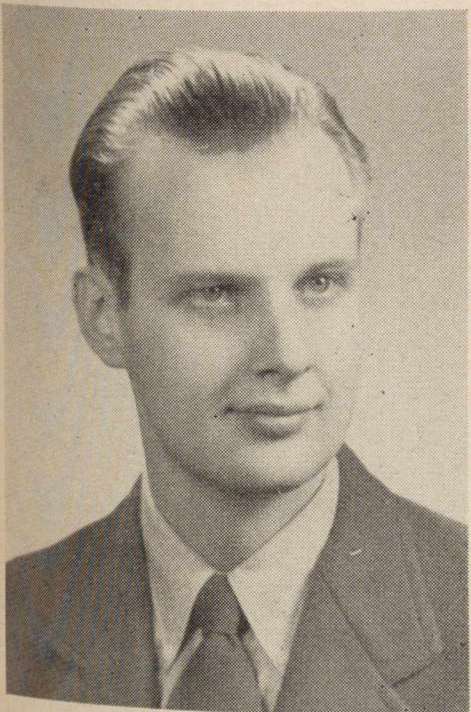
ANDY'S WINE & LIQUOR HOUSE

9467 So. Normandie, Los Angeles
Phone PL. 6-8515

Owners:

SAM & BIRUTE MURER
(Formerly Birutė Rimkus)

Store Hours: 8.30 A.M. - 12:00 P.M.

G. R. Jonelunas, mathematics teacher in high school in Greenfield, Mass. He is a graduate of Amherst and Harvard. G. R. Jonelunas, Greenfield, Mass., matematikos mokytojas vietos vidurinėje mokykloje. Lankęs Amherst kolegiją ir Harvardo universitetą, kur ir baigė matematikos studijas.

Artist A. Varnas painting portrait of Writer P. Abelkis, Chicago, Ill.
Dail. Adomas Varnas, Chicago, Ill., tapo rašytojo P. Abelkio portretą.

The Soviet Annexation . . .

(Continued from Page 20)

It follows then that in voting for the candidates put forth for them by the occupants—communists the citizens of Lithuania voted for their own lives; for their own farms and possessions, for their own liberty and Lithuania's independence—they decidedly did not vote against their own liberty and against independence for Lithuania; neither did they give the "people's diet" deputies any authority to nationalize their properties, to deprive them of their liberties, and to deliver Lithuania into the hands of a foreign state. In his article, "The Baltic Knot," (The New Leader, February 26, 1944) Solomon Schwartz confirmed this thesis:

"If the election, with the majority of the voters supporting this platform, is to be regarded as a plebiscite, then it was a plebiscite not in favor of incorporating the Baltic republics in the Soviet Union but in favor of their maintaining their national independence, and for a foreign policy based upon friendship with the Soviet Union."

Disregarding the fact that the Lithuanian nation never gave the occupants and their newly-created "people's diet" any authority to cede Lithuania to an alien nation, the deputies of this "diet" met in session and without even going through the formalities which are required under Section 79 of the Lithuanian Constitution, adopted an occupant-dictated resolution requesting that Lithuania be admitted into the Soviet Union. This resolution was denounced by the lawful representatives of Lithuania and by the United States Department of State. At the first opportunity the patriots confirmed this denunciation by their uprising and various statements, including the statement by people who had been members of the occupant-created regime and appointed "diet". In their statement of August 30, 1942, these latter persons stated:

"We, former members of the people's diet, publicly declare our protest against these methods of fraud and chicanery which were used by the Bolshevik government, in electing

the people's diet, against the Republic of Lithuania and the Lithuanian Nation. Neither we nor the other deputies of the people's diet were able to express the will of the Lithuanian Nation for joining the Soviet Union.

"The people's diet in its declaration of July 21, 1940, itself stated:

'Now the people, with the assistance of the mighty Red Army, threw off the yoke of the enslavers and established a soviet government in their own state... if the Lithuanian people were able to establish within their country the only just system of government—the Soviet system—then this was due solely to the thanks of the Soviet Union.'

The influence of the Red Army on the decisions of the people's diet and other agencies is thus evidenced.

"Kaunas, August 30, 1942.

"Prof V. Krėvė-Mickevičius, Former deputy premier of the people's government and foreign minister.

"Former deputies of the people's diet: Dr. A. Garmus, L. Dovydenas, agr. Pr. Mickus, H. Kačinskas, R. Juknevičius, V. Biržietis, St. Vainekienė, P. Milančiūtė.

"Jurgis Glušauskas, former people's commissar for social affairs and forestry industry of the Lithuanian Soviet Socialist Republic."

That it was Moscow that carried out the annexation of Lithuania into the Soviet Union, and not the Lithuanian nation, is proven by the statement made by the Commissar of Foreign Affairs of the Soviet Union V. Molotov to Prof. V. Krėvė-Mickevičius:

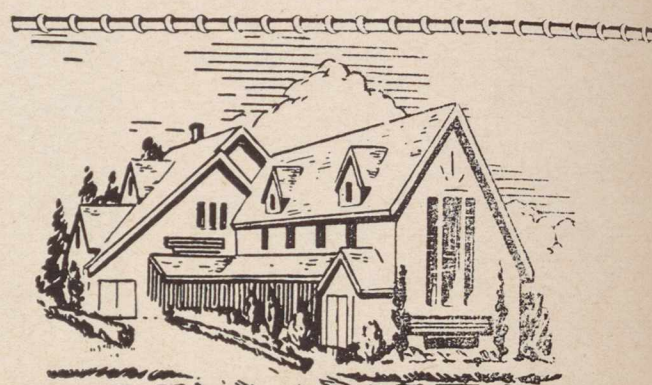
"If the Russian tsars from the time of Ivan the Terrible sought the shores of the Baltic Sea, then they did this not because of their personal ambitions, but only because this was required by the Russian state and the historic mission of the Russian nation."

This then was the reason for the Soviet Union's decision to incorporate the Baltic states into "the family of Soviet republics", According to Molotov, "the small states will have to vanish anyway..."

Further confirmation of this statement by Molotov is the fact that on the eve of the opening of the "people's diet", July 20, 1940,

the deputies to this "diet" were called together at 9 p. m. for a closed conference and were told by Sniečkus, the secretary general of the local communist party, that it had been decided in Moscow that the "diets" of all three Baltic states were to vote to incorporate their countries into the Soviet Union, and that any deputy who dared to vote against this motion would be executed, and that the same fate would meet his family. (See "Have the Baltic Countries Voluntarily Renounced Their Freedom?" p. 42).

From all that has been said above it is plain that the Soviet Union occupied Lithuania by force, arrested or disbanded the lawful Government of Lithuania, created its own illegal puppet government and diet and continued its aggressive acts through these agencies, seeking to implement its imperialistic aims; all of these acts which were done and are being done since June 15, 1940, other than the acts of the provisional Lithuanian government set up by the Lithuanian insurgents, are the acts of the occupants and their agents—as such they are alien to and not obligatory upon Lithuania and the Lithuanian nation.

Pirma Lietuvių Įstaiga Los Angeles

COWLEY & CASPER

Laidotuvių Namai

935 W. Washington Blvd. PR. 1061

The Maistas, meat-packing plant, Kaunas, pre-war Lithuania.
Kauno "Maisto" fabrikas nepriklausomos Lietuvos laikais.

V. Augustino foto

LIETUVIU RADIO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours

Chicago - WGES - 1390 kilocycles

Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.

Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.

Mondays (Lietuviškos vakaruškos)

7:00 - 8:00 P. M.

Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,

Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa

Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles

Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.

Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15

Sekmadieniais 1:00 p. m.

Vedėja - Lilija Vanagaitienė

Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.

Telef. GROvehill 6-2242

The Saltimieras Lithuanian Show

Chicago WGES - 5000 Watt - 1390 kc

Monday thru Friday from 8:00 to 8:30 P. M.

No recordings - Live talent only

Paul B. Saltimieras, Director

6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Telephone Financial 0650

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė

Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 - 1:00 vidurdienį

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515

Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,

Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md.

Phone SARatoga 7-7963.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles

Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų iki 4 val.

Duoda žinias, lietuvišką muziką, skelbimus.

Visais reikalais rašyti:

Mr. B. Raugas, 517 Greenwich St., HO. 74178

Pusvalandžius redaguoja: Gaigalas, Klimas, Ostrauskas, Puzinas, Raugas ir Volertas.

RUTA ENGINEERING

1169 WEST 25TH PLACE, LOS ANGELES 7, CALIF.

(Near Adams and Magnolia)

PROspect 9015

Daromi elektros įvedimo kontraktai; taisomi refrigeratoriai, televizijos aparatai ir kitoki elektros įrengimai.

Parduodami nauji televizijos ir radijo aparatai

Kartu dirba elektro-inž. Dr. D. M. Morandine

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

Vedėjas - P. Viščinis

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.

Tel. Brockton 8-1159-R

Lietuvių Radio Korp. Programa

Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus

Muzika, dainos ir Magdūtės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program

Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles

Programos pradžia kiekvieną

trečiadienį (Wednesday) 10:00 val. vak.

Joseph Ginkus, Director

495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sundays 3:00 - 3:30 P. M.

Director Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

Hillside, N. J.

Memories of Lithuania

Hillside, N. J. - WEVD - 1330 kilocycles

Saturdays - 4:45 - 5:30 P. M.

Director Jack J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J. - Tel. WA. 6-3325

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį

9:00 iki 9:30

Pr. Saladžius, pirm., 309 Alphonse St.

Pr. Puidokas, sekr., 38 St. Jacob St.

A. Beresnevičius, išd. ir fin. reikalų vedėjas,

120 Friedrich Prk, tel. HA-7158

Programos vedėjai: P. Armonas, A. Ciemenis, H.

Žemelis ir V. Zmuidzinai.

Lietuvis Laikrodininkas

ALFREDAS MANAVAS

8451 S. CRENSHAW BLVD.

LOS ANGELES, CALIF.

Tel. TW. 8024

Pittsburgh, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

Young Lithuanians of Pittsburgh Radio Program

Pittsburgh, Pa. — WHOD - 860 kilocycles

Sekmadieniais nuo 4:30 iki 5:00 P. M.

Direktorius J. Žilinskas, 2202 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

Dir. pav. K. Pukas, 1503 Electric Ave., East Pittsburgh, Pa.

Programos vedėjas V. Mažeika, 2506 Sylvania Dr., Pittsburgh 34, Pa.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.

Director Dr. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas

savo savaitinę programą transliuoja

kiekviena šeštadienį 7:45 iki 8:30

per WDOK, banga 1260

Klubo pirm. ir bendrųjų reikalų ved. - Juozas Stempužis, 1152 Dallas Rd., tel. SW 5-1900

Programos vedėjas - Balys Auginas, 1359 E. 94th St., tel. CE 1-5904

Iždininkas ir fin. reik. vedėjas - Aleksandras Laikūnas, 7205 Linwood Ave., tel. EN 1-1082.

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

KOWL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.

Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.

Direktorius Bruno Gediminas, 1827½ N. Western Ave.,

Los Angeles 27, Calif. Phone HO. 9-4150

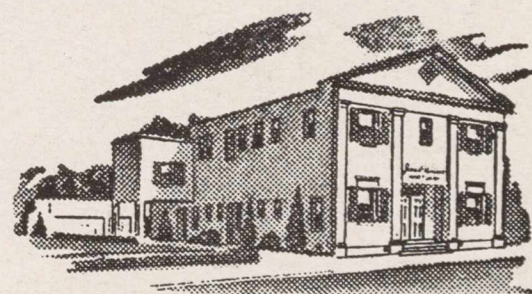
Reikalų vedėjas - George Rudelis, 5027 Zelzak St., Encino, Calif.

Programos vedėjai: Vladas Bakūnas, 928 W. 36th St.

Los Angeles 7, Calif. Phone RI 1780;

Bronius Dūda, 1315 McCollum St., Los Angeles 26, Calif.

Lietuviams patarnauja jau 25 metus

JONES & HAMROCK MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 18

PROSPECT 6091

GOOD REALTY CO.

J. J. BAKUS, *Lithuanian Real Estate Broker*

Multiple Listing Service

4728 So. Normandie

Office: AXminster 7900

Los Angeles 37, Calif.

Res.: PLessant 3-6590

FRANK P. SPEECHER

Licensed Real Estate Broker

Associated with George S. Bacon, Realtor

1955 Hillhurst Ave.

Los Angeles 27, Calif.

Phones: OLympia 0208 or OLympia 0031

Residence: DUnkirk 8-8704

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS

PHONE HO. 9-4600

1722 N. WESTERN AVE.

HOLLYWOOD 27, CALIF.

ANTHONY F. SKIRIUS

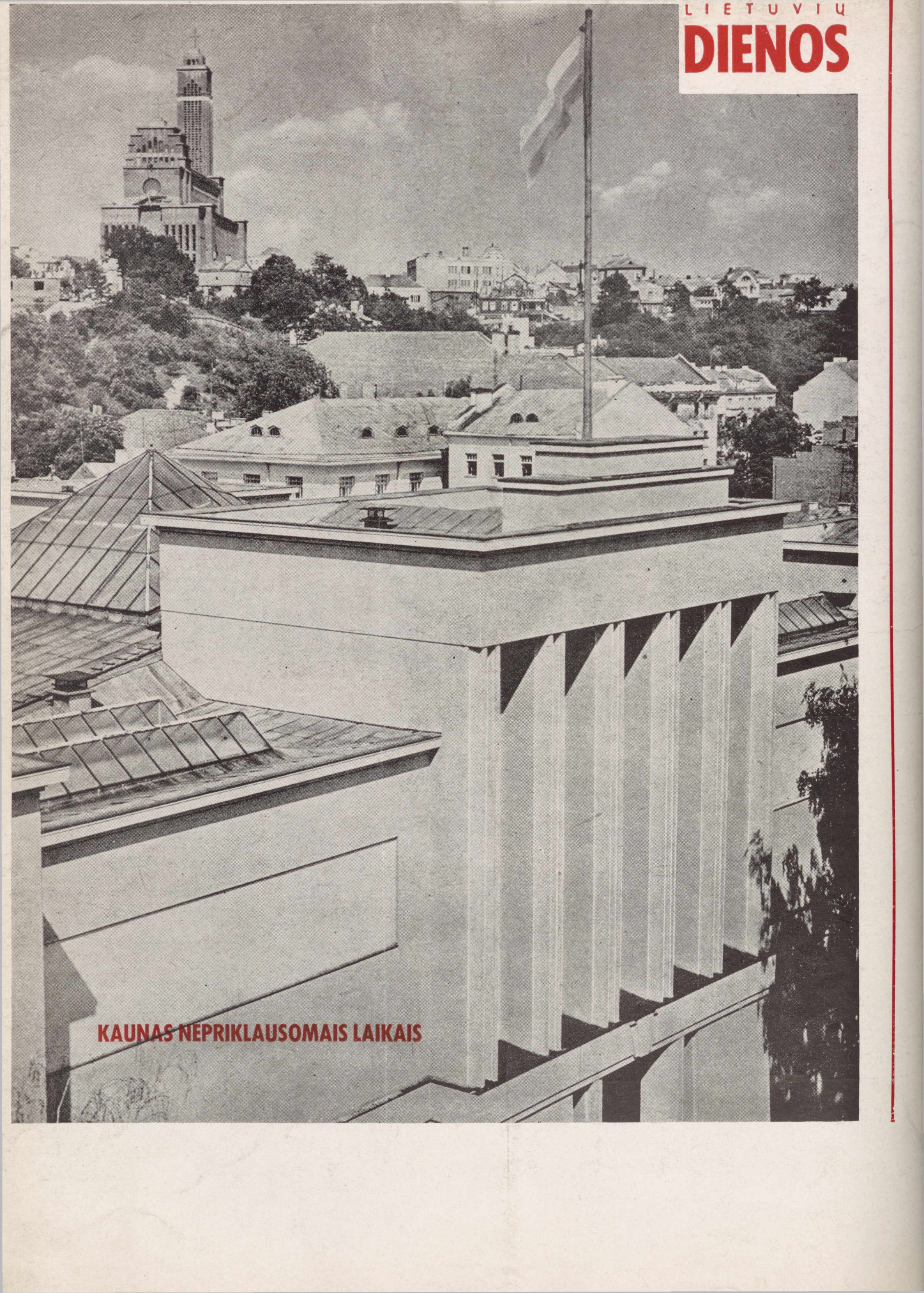
Agent of REPUBLIC Insurance Co.

Underwriter of Fire, Auto, Liability,

Workmen's Compensation and Other Kind of Insurance

9204 SO. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF.

Phone PLYmouth 4-1377

KAUNAS NEPRIKLAUSOMAIS LAIKAIS